

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๕๐๖/ ๒๓๖

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขที่รับ ๕/๒๕๕๘
วันที่ ๗ ม.ค ๕๘
เวลา ๑๒ ๐๐๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๗ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง รายงานข้อเสนอการปฏิรูปประเทศไทย

เรียน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๓/๕๘๕๕ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๗

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เสนอรายงาน
ข้อเสนอการปฏิรูปประเทศไทย ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๘ ลงมติรับทราบรายงาน
ข้อเสนอการปฏิรูปประเทศไทย และให้นำรายงานข้อเสนอการปฏิรูปประเทศไทยเสนอต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติ
เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสภาปฏิรูปแห่งชาติต่อไป ตามที่สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดนำรายงานในเรื่องนี้เสนอสภาปฏิรูปแห่งชาติต่อไป ทั้งนี้
หากประสงค์จะให้จัดส่งเอกสารรายงานดังกล่าวเพิ่มเติมประการใด ขอให้ประสานงานกับสำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติโดยตรงต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำพน กิตติอำพน)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กลุ่มงานทะเบียนบัตร
รับที่ ๐๑ / ๒๕๕๘
วันที่ ๑๒ / มค / ๕๘ เวลา ๑๑.๒๐ น.

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๒

รับที่ ๑ / ๕๘

วันที่ ๑๒ / มค. / ๕๘ เวลา ๑๑.๑๖ น.

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๒

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๔

www.cabinet.thaigov.go.th

nk58_01_01 : อนุรักษ์

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม

รับที่ ๓ / ๒๕๕๘

วันที่ ๑๒ / ม.ค. ๒๕๕๘ เวลา ๑๑.๑๐ น.

ส่งกลุ่มงาน พ.ร.บ.และนิติ ๒ ดำเนินการ

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๑๓/

๕๗๗๕

สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๗

เรื่อง รายงานข้อเสนอการปฏิรูปประเทศไทย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖ /๒๓๗๓๘ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สรุปสาระสำคัญของข้อเสนอการปฏิรูปประเทศไทย (เล่ม ๑)

๒. แผ่นบันทึกข้อมูล ประกอบด้วย เล่ม ๑ (สรุปสาระสำคัญ) และ เล่ม ๒ (ภาคผนวก)

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติในคราวประชุมวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินำข้อเสนอการปฏิรูปประเทศไทยไปพิจารณาจัดลำดับประเด็นที่สำคัญเร่งด่วน และคัดเลือกประเด็นที่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรมแล้วเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาก่อนที่จะเสนอสภาปฏิรูปแห่งชาติเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาเสนอความเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๓๑ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ต่อไป นั้น

ในการนี้ สำนักงานฯ ได้จัดลำดับประเด็นที่สำคัญเร่งด่วนของข้อเสนอการปฏิรูปประเทศไทย และคัดเลือกประเด็นที่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยแยกเป็น (๑) ประเด็นเร่งด่วนที่รัฐบาลสามารถดำเนินการได้เอง และ (๒) ประเด็นที่ควรเสนอให้สภาปฏิรูปแห่งชาติดำเนินการ (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาก่อนนำเสนอสภาปฏิรูปแห่งชาติต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอานันท์ ปันยาสชิต)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนเศรษฐกิจมหภาค

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๓๓๐๖

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๘๘๒

E-mail wichayayuth@nesdb.go.th

สำเนาถูกต้อง

นายอานันท์ ปันยาสชิต

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เล่มที่ ๑
(สรุปสาระสำคัญ)

ข้อเสนอ การปฏิรูปประเทศไทย

รวบรวมจากส่วนราชการและประมวลผลโดย
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ธันวาคม ๒๕๕๗

คำนำ

บทบัญญัติมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ กำหนดให้สภาปฏิรูปแห่งชาติมีหน้าที่ศึกษาและเสนอแนะเพื่อให้เกิดการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ ได้แก่ (๑) การเมือง (๒) การบริหารราชการแผ่นดิน (๓) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม (๔) การปกครองท้องถิ่น (๕) การศึกษา (๖) เศรษฐกิจ (๗) พลังงาน (๘) สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม (๙) สื่อสารมวลชน (๑๐) สังคม และ (๑๑) อื่น ๆ

คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีข้อสั่งการเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๗ มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) รวบรวมข้อเสนอการปฏิรูปในประเด็น ๑๑ ด้านตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ จากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอการปฏิรูปประเทศไทยให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติพิจารณา ก่อนการนำเสนอให้สภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณาต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้รวบรวมและประมวลข้อเสนอการปฏิรูปประเทศจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งสิ้น ๒๗ หน่วยงาน (รวม สศช.) และจัดทำเป็นรายงานข้อเสนอการปฏิรูปประเทศไทย จำนวน ๒ เล่ม ประกอบด้วย เล่ม ๑ สรุปสาระสำคัญข้อเสนอการปฏิรูปประเทศไทยและ เล่ม ๒ ภาคผนวก ซึ่งเป็นข้อมูลข้อเสนอการปฏิรูปประเทศไทยที่หน่วยงานต่าง ๆ ส่งให้สำนักงานฯ โดยจำแนกเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่ ข้อเสนอการปฏิรูปประเทศไทยจำแนกตามหน่วยงาน และข้อเสนอการปฏิรูปประเทศไทยจำแนกตามประเด็นการปฏิรูป

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ธันวาคม ๒๕๕๗

สรุปลงสาระสำคัญ

ข้อเสนอการปฏิรูปประเทศไทย

๑. ความนำ

คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีข้อสั่งการเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๗ มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติรวบรวมข้อเสนอการปฏิรูปจากหน่วยงานต่าง ๆ ในประเด็น ๑๑ ด้าน ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ เพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอการปฏิรูปประเทศให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติพิจารณาก่อนนำเสนอให้สภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ มาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ระบุว่า

“มาตรา ๒๗ ให้มีสภาปฏิรูปแห่งชาติมีหน้าที่ศึกษาและเสนอแนะเพื่อให้เกิดการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- (๑) การเมือง
- (๒) การบริหารราชการแผ่นดิน
- (๓) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
- (๔) การปกครองท้องถิ่น
- (๕) การศึกษา
- (๖) เศรษฐกิจ
- (๗) พลังงาน
- (๘) สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
- (๙) สื่อสารมวลชน
- (๑๐) สังคม
- (๑๑) อื่น ๆ

ทั้งนี้ เพื่อให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมไทย มีระบบการเลือกตั้งที่สุจริตและเป็นธรรม มีกลไกป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีประสิทธิภาพ ขจัดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทำให้กลไกของรัฐสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง สะดวก รวดเร็ว และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและเป็นธรรม”

ในการนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้มีหนังสือถึงหน่วยงานต่าง ๆ ๒๘ หน่วยงาน เพื่อขอความอนุเคราะห์จัดส่งประเด็นข้อเสนอการปฏิรูปประเทศไทยให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งมีหน่วยงานที่จัดส่งข้อเสนอการปฏิรูปประเทศไทยให้สำนักงานฯ จำนวนทั้งสิ้น ๒๗ หน่วยงาน ประกอบด้วย (๑) สำนักนายกรัฐมนตรี (๒) สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (๓) สำนักงบประมาณ

(๔) สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (๕) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๖) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (๗) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (๘) กระทรวงการคลัง (๙) กระทรวงการต่างประเทศ (๑๐) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (๑๑) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (๑๒) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (๑๓) กระทรวงคมนาคม (๑๔) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๑๕) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (๑๖) กระทรวงพลังงาน (๑๗) กระทรวงพาณิชย์ (๑๘) กระทรวงมหาดไทย (๑๙) กระทรวงยุติธรรม (๒๐) กระทรวงแรงงาน (๒๑) กระทรวงวัฒนธรรม (๒๒) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (๒๓) กระทรวงศึกษาธิการ (๒๔) กระทรวงอุตสาหกรรม (๒๕) กระทรวงสาธารณสุข (๒๖) สำนักข่าวกรองแห่งชาติ และ (๒๗) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒. สรุปภาพรวมข้อเสนอการปฏิรูปประเทศ

สำนักงานฯ ได้ประมวลและกลั่นกรองข้อเสนอการปฏิรูปประเทศจากหน่วยงานดังกล่าว และจัดทำเป็นรายงานข้อเสนอการปฏิรูปประเทศไทย จำนวน ๒ เล่ม ประกอบด้วย เล่มที่ ๑ สรุปสาระสำคัญข้อเสนอการปฏิรูปประเทศไทย และเล่มที่ ๒ ภาคผนวก โดยมีสาระสำคัญของรายงานข้อเสนอการปฏิรูปประเทศดังนี้

๒.๑ การปฏิรูปด้านการเมือง

๒.๑.๑ **หลักการและเหตุผล** ในช่วงที่ผ่านมา ระบบการเมืองของประเทศไทยประสบปัญหาอย่างมาก โดยเฉพาะระบบพรรคการเมือง การเลือกตั้งบุคคลเข้าสู่อำนาจทางการเมือง การเข้าสู่อำนาจและการดำรงตำแหน่งทางการเมือง และการทุจริตประทุมิขอบที่เชื่อมโยงกับภาคราชการ แม้ว่าจะมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น แต่ยังคงกลไกในการเตรียมความพร้อมของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมตามวิถีประชาธิปไตยโดยเฉพาะกลไกตรวจสอบที่เป็นระบบและเข้มงวด โดยมีการนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ประกอบการตรวจสอบ ดังนั้น การปฏิรูปประเทศในด้านการเมืองจึงต้องมีกลไกที่เหมาะสมและต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางรากฐานทางการเมืองที่มั่นคงให้กับประเทศในอนาคต

๒.๑.๒ **ประเด็นสำคัญที่ต้องปฏิรูป** ประกอบด้วย (๑) ระบบพรรคการเมือง ตั้งแต่กระบวนการจัดตั้งพรรคการเมือง การสรรหาสมาชิกและกระบวนการคัดเลือกและกลั่นกรองผู้สมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง (๒) ระบบการเลือกตั้ง เพื่อลดปัญหาการซื้อเสียง (๓) การเข้าสู่อำนาจและการดำรงตำแหน่งทางการเมือง ของนักการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่น ต้องมีความโปร่งใส เหมาะสม และไม่ผูกขาด (๔) การทุจริตคอร์รัปชัน ต้องรณรงค์และปลูกฝังค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ปรับปรุงกระบวนการตรวจสอบการคอร์รัปชัน การกำกับ ควบคุม ตรวจสอบการใช้อำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ และการลงโทษที่เหมาะสม และ (๕) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งจะต้องส่งเสริมและการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตยให้แก่ประชาชนในทุกระดับอย่างทั่วถึง

๒.๑.๓ ข้อเสนอแนวทางการปฏิรูป

๑) ระยะเร่งด่วนที่รัฐบาลสามารถดำเนินการได้เอง

๑.๑) การสร้างความเข้าใจและปรองดองสมานฉันท์ของกลุ่มที่คิดต่างทางการเมือง โดยให้ศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน

ราชอาณาจักร (กอ.รมน.) และสถาบันพระปกเกล้าเป็นหน่วยงานหลักในการประสานหาแนวทางจาก ผลการศึกษาของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องมาพัฒนาต่อยอดและดำเนินการผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

๑.๒) การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการประชาธิปไตย อย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องร่วมกันสร้างชุดความรู้ประชาธิปไตยที่ถูกต้อง เพื่อเผยแพร่ให้เกิดความเข้าใจในทิศทางที่สอดคล้องกัน

๑.๓) การรณรงค์ปลูกฝังค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งในระดับบุคคลจนถึงระดับองค์กร โดยให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ปปท.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปลูกฝังค่านิยมดังกล่าวอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

๒) ข้อเสนอปฏิรูปประเทศไทยที่ควรเสนอให้สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณา

ควรพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญให้มีความชัดเจนในสาระและการนำไปปฏิบัติที่จะ ลดช่องว่างให้เกิดการตีความได้น้อยที่สุด และแก้ไขกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนด แนวทางปฏิบัติ ควบคุม และตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

๒.๑) ระบบพรรคการเมือง ควรพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. .... และการแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... โดยเฉพาะในประเด็น การปฏิรูปกระบวนการจัดตั้งพรรคการเมือง การสรรหาสมาชิกพรรค การดำเนินการทางการเมือง เช่น การกำหนดให้พรรคการเมืองมีแผนงาน/โครงการที่ส่งเสริมธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดี โดยเสนอต่อ คณะกรรมการเลือกตั้งและเผยแพร่ต่อสาธารณะ และการสิ้นสุดของพรรคการเมือง

๒.๒) ระบบการเลือกตั้ง ควรพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. .... และแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... โดยเฉพาะในประเด็นการปรับเปลี่ยนระบบการเลือกตั้งใหม่ที่จะลดปัญหา การซื้อสิทธิขายเสียง และการทุจริตเลือกตั้ง ให้เป็นที่ยอมรับร่วมกันและสามารถตรวจสอบได้ อาทิ ควรกำหนดให้ ผู้ที่จะได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกรัฐสภา ได้รับคะแนนเสียงเกินร้อยละ ๕๐ ของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งในเขต เลือกตั้งที่ตนลงสมัคร หากเขตใดไม่มีผู้สมัครรายใดได้คะแนนเกินร้อยละ ๕๐ จะต้องประกาศการเลือกตั้งรอบที่สอง โดยให้นำผู้สมัครที่ได้คะแนนสูงสุดอันดับหนึ่งและสองมาแข่งขัน และประกาศให้ประชาชนในเขตเลือกตั้งนั้นใช้ สิทธิเลือกตั้งอีกครั้ง

๒.๓) การเข้าสู่อำนาจและการดำรงตำแหน่งทางการเมือง ควรพิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. .... โดยเฉพาะในประเด็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งของ องค์กรทางการเมืองให้โปร่งใสและเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับอำนาจหน้าที่ขององค์กร และกำหนด วาระการดำรงตำแหน่งทางการเมืองของนักการเมือง เพื่อป้องกันการผูกขาดทางการเมือง อาทิ การกำหนดวาระ ให้ดำรงตำแหน่ง ๔ ปี หรือ ๖ ปี แล้วต้องเว้นวรรคหนึ่งสมัย จึงจะกลับมาลงสมัครเลือกตั้งได้อีก และลงสมัครใน ตำแหน่งทางการเมืองอื่น ๆ อีกไม่ได้ ทั้งนี้ หากลาออกจากตำแหน่งก่อนครบวาระให้นับเป็น ๑ วาระ

๒.๔) การทุจริตและคอร์รัปชัน ควรพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. .... และแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. .... ในประเด็นการปรับปรุงบทลงโทษนักการเมืองที่กระทำความผิดให้เด็ดขาด รวมถึงแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ในประเด็น การพิจารณาให้คดีคอร์รัปชันไม่มีอายุความและให้เป็นคดีร้ายแรงไม่มีการรอลงอาญา

๒.๕) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ควรพิจารณากฎหมาย รองรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชนให้เป็นรูปธรรม เช่น การเสนอกฎหมาย การเสนอความเห็น ทางการเมือง การเรียกร้องหรือขู่มุมนุม การตรวจสอบการทำหน้าที่ของนักการเมือง โดยเฉพาะผู้ที่ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองและการสร้างกลไกและวางระบบให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจ ทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ เพื่อตรวจสอบการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย หรือกระทำการทุจริต และประพฤติมิชอบ

๒.๒ การปฏิรูปด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

๒.๒.๑ หลักการและเหตุผล การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา รัฐบาลได้ใช้ แผนการบริหารราชการแผ่นดินที่จัดทำขึ้นจากการบูรณาการแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ และนโยบายของรัฐบาลเป็นเครื่องมือสำคัญ โดยเฉพาะในช่วงที่ภาคการเมืองมี ความเข้มแข็ง ทำให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่มุ่งตอบสนองนโยบายรัฐบาลเป็นหลัก ผ่านการจัดทำแผนงานและโครงการตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน และมุ่งเน้นสร้างผลงานในระยะสั้น มากกว่าการวางแผนในระยะยาว นอกจากนั้นการบูรณาการกับภาคส่วนอื่น รวมทั้งการกระจายอำนาจและ การถ่ายโอนภารกิจตามกฎหมาย ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนั้น บุคลากรภาครัฐ ยังต้องเสริมสร้างประสิทธิภาพและมาตรฐานในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น ปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรม ในสังคมไทยกำลังอยู่ในสภาวะวิกฤติ กฎระเบียบและกฎหมายบางส่วนยังเป็นอุปสรรคในการให้บริการประชาชน ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ประชากร และเทคโนโลยี ได้ ส่งผลให้ความต้องการและความคาดหวังของประชาชนต่อการให้บริการจากภาครัฐเพิ่มสูงขึ้น

๒.๒.๒ ประเด็นสำคัญที่ต้องปฏิรูป การปฏิรูปประเทศในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน จึงควรให้ความสำคัญในประเด็นดังนี้ (๑) การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ (๒) การปรับโครงสร้างระบบราชการ เพื่อลดขั้นตอนการทำงาน มีการกระจายอำนาจไปยังส่วน ภูมิภาคอย่างเหมาะสมให้สามารถรองรับภารกิจที่เอื้อประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ (๓) การบริหารและการพัฒนาข้าราชการ โดยให้มีการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการอย่างเหมาะสมตามความรู้ ความสามารถ ปราศจากการแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง พัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีศักยภาพและมีทักษะ สอดคล้องกับภารกิจที่มีในปัจจุบันและเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคตอย่างต่อเนื่อง และ (๔) การส่งเสริม คุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทย โดยการพัฒนาระบบงานการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนเพื่อก่อให้เกิด ค่านิยมและวัฒนธรรมในการทำงานที่สุจริต โปร่งใส และตรวจสอบได้

๒.๒.๓ ข้อเสนอแนะทางการปฏิรูป

๑) ระยะเร่งด่วนที่รัฐบาลสามารถดำเนินการได้เอง

๑.๑) ทบทวนบทบาทภารกิจของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ให้เป็นหน่วยงานที่สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของภาครัฐ ปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาระบบราชการให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และต้องไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกับส่วนราชการอื่น อาทิ ภารกิจด้านการประสานยุทธศาสตร์จังหวัด/กลุ่มจังหวัดภารกิจด้านบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและป่าไม้ เป็นต้น (ก.พ.ร.)

๑.๒) แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสรรหาบรรจุ แต่งตั้งข้าราชการให้มีระบบคุณธรรม จริยธรรม และขั้นตอนที่ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยการนำแบบทดสอบในการวัดคุณธรรม จริยธรรม มาใช้ร่วมกับการวัดความรู้ความสามารถตามภารกิจพื้นฐาน (ก.พ.)

๑.๓) จัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติเพื่อพิจารณาโครงสร้างอัตราเงินเดือนและค่าตอบแทนของบุคลากรภาครัฐในภาพรวมของระบบราชการไทยให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทุกฝ่าย เพื่อให้เกิดความเสมอภาคและเป็นธรรม โดยอาจพิจารณาขยายบทบาทของคณะกรรมการพิจารณาเงินเดือนแห่งชาติ (กงช.) ให้สามารถมีบทบาทครอบคลุมในการพิจารณาโครงสร้างอัตราเงินเดือนดังกล่าวในภาพรวม (ก.พ.)

๑.๔) จัดฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (ก.พ.)

๑.๕) ปรับปรุงบทบาทภารกิจและปรับโครงสร้างหน่วยงานภาครัฐให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยการถ่ายโอนภารกิจบางส่วน (Outsourcing) ให้ภาคเอกชนดำเนินการ (ก.พ.ร.)

๑.๖) ปรับปรุงระเบียบ กฎหมายเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานของภาครัฐ โดยเฉพาะการปรับปรุงขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างของทางราชการ (สคก.)

๑.๗) พัฒนาระบบสารสนเทศภาครัฐให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยบูรณาการงานข้อมูลภาครัฐให้ครบวงจร เพื่อนำไปสู่ความเชื่อมโยงของระบบข้อมูลแต่ละส่วนราชการให้สามารถนำไปใช้ร่วมกันในการบริหารและตัดสินใจ (สสน. ก.พ.ร. และ ทก.)

๑.๘) ยกกระดับการดำเนินงานของศูนย์บริการร่วม (One Stop Service) ด้วยการเชื่อมโยงและบูรณาการกระบวนการบริการจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ประชาชนสามารถรับบริการได้สะดวก รวดเร็ว ณ จุดเดียว อาทิ ศูนย์รับคำขออนุญาต (ทก. และ ก.พ.ร.)

๑.๙) วางระบบติดตามประเมินผลการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบและติดตามการดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูป (ก.พ.ร.)

๑.๑๐) ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานและการปฏิบัติราชการ อาทิ พ.ร.บ.สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๓ (ก.พ.ร.)

๒) ข้อเสนอปฏิรูปประเทศไทยที่ควรเสนอให้สภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณา

๒.๑) ปรับปรุงกฎหมาย ข้อบังคับ/กฎระเบียบเกี่ยวกับการจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำงบประมาณแผ่นดินหรือกำหนดหลักการและกลไกในรัฐธรรมนูญที่จะทำให้การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและการพัฒนาเพื่อการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานที่สนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาที่ชัดเจน ทั้งนี้ ควรพิจารณาไม่ให้อำนาจกำหนดเป็นสาระรายละเอียดเช่นเดียวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒.๒) ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารราชการส่วนภูมิภาค โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติภารกิจที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนผู้รับบริการในพื้นที่เป็นหลัก

๒.๓ การปฏิรูปด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

๒.๓.๑ หลักการและเหตุผล ปัจจุบันการดำเนินการด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของไทยยังมีปัญหาและอุปสรรคในหลายด้าน ได้แก่ (๑) บทบัญญัติของกฎหมายไทยหลายฉบับล้าสมัย ไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ประชากร และเทคโนโลยี (๒) กระบวนการตรากฎหมายไทยล่าช้าและไม่ทันต่อเหตุการณ์ (๓) การบังคับใช้กฎหมายยังขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดความรู้สึกไม่ได้รับความเป็นธรรมและเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม (๔) ระบบการทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต่าง ๆ มีขั้นตอนยุ่งยาก ทำให้มีปริมาณคดีสะสมเพิ่มขึ้นมาก (๕) ประชาชนในกลุ่มด้อยโอกาสยังมีปัญหาการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม (๖) ผู้เสียหายยังไม่ได้รับความคุ้มครองเท่าที่ควร การแก้ปัญหาเรื่องเรียนต่าง ๆ ขาดการดำเนินการอย่างจริงจัง ใช้เวลานาน และ (๗) สังคมมีข้อสงสัยในความโปร่งใสของกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะการถูกแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์

๒.๓.๒ ประเด็นสำคัญที่ต้องปฏิรูป ต้องเร่งปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง ประกอบด้วย (๑) การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเสมอภาค (๒) การคุ้มครองสิทธิและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม (๓) กระบวนการยุติธรรมทางเลือก และ (๔) การแก้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน

๒.๓.๓ ข้อเสนอแนวทางการปฏิรูป

๑) ระยะเร่งด่วนที่รัฐบาลสามารถดำเนินการได้เอง

๑.๑) พิจารณาจัดตั้งกองทุนต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของภาคประชาสังคมในการรณรงค์และต่อต้านการคอร์รัปชัน (ป.ป.ช.)

๑.๒) กำหนดมาตรการสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดประสิทธิภาพและเสมอภาค อาทิ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการตรวจสอบการฝ่าฝืนกฎหมาย เป็นต้น และทุกส่วนราชการควรเร่งปรับปรุงกระบวนการจัดการเรื่องร้องเรียนอย่างจริงจัง (สตช. และ นร.)

๑.๓) กำหนดแนวทางเร่งรัดการพิจารณาคดีให้แล้วเสร็จโดยเร็ว โดยกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จเป็นมาตรฐานกลาง วางแผนดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม กำหนดตัวชี้วัดจำนวนคดีที่แล้วเสร็จเพื่อกำกับการทำงาน และมีระบบตรวจสอบศาลยุติธรรมจากภายนอก (ยธ.)

๑.๔) ตราพระราชบัญญัติขึ้นเป็นการเฉพาะเพื่อจัดตั้งศาลเฉพาะเรื่อง ทำหน้าที่พิจารณาคดีที่เป็นปัญหาในเชิงโครงสร้างของสังคม อาทิ ศาลเลือกตั้ง และศาลทุจริตคอร์รัปชัน เป็นต้น (ยธ.)

๑.๕) เสริมสร้างประสิทธิภาพให้แก่กระบวนการยุติธรรมทางเลือก กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ และกระบวนการอนุญาโตตุลาการ โดยปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง รวมถึงปรับปรุงเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. ๒๕๔๕ และพระราชบัญญัติสถาบันอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. ๒๕๕๐ (ยธ.)

๑.๖) สนับสนุนกระบวนการคุ้มครองสิทธิ และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม โดยผลักดันการตราพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม เพื่อยกระดับกองทุนยุติธรรมให้มีสถานะเป็นนิติบุคคล และมีแหล่งรายได้ที่แน่นอน เพื่อให้กองทุนมีความยั่งยืน และปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยขยายกฎหมายเกณฑ์และเงื่อนไขการคุ้มครองประพฤติกุณ และสนับสนุนให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิที่จะได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวเพิ่มขึ้น (ยธ.)

๑.๗) เสริมสร้างหลักประกันความเป็นอิสระในการใช้ดุลยพินิจของผู้บังคับใช้กฎหมาย และประสิทธิภาพของกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย โดยปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่ของตำรวจให้ชัดเจน ถ่ายโอนภารกิจที่มีใช้ภารกิจหลักไปให้หน่วยงานอื่นรับผิดชอบ อาทิ ตำรวจท่องเที่ยวและตำรวจป่าไม้ เป็นต้น รวมทั้งสร้างกลไกการตรวจสอบจากภายนอก โดยเฉพาะภาคประชาชน และปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติองค์การอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อสร้างหลักประกันไม่ให้พนักงานอัยการถูกกลั่นแกล้งหรือแทรกแซงให้พนักงานอัยการร่วมสอบสวนในคดีอาญาเพื่อถ่วงดุล กำหนดกรอบระยะเวลาการดำเนินงานของอัยการในการพิจารณาสั่งฟ้อง/ยื่นฟ้อง และให้มีตัวแทนภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในระบบอัยการ (สตช. และ อส.)

๑.๘) ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้คดีการทุจริตคอร์รัปชันไม่มีอายุความ (ปปช.)

๒) ข้อเสนอปฏิรูปประเทศไทยที่ควรเสนอให้สภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณา
-ไม่มี-

๒.๔ การปฏิรูปด้านการปกครองท้องถิ่น

๒.๔.๑ หลักการและเหตุผล พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดขั้นตอน ระยะเวลา และภารกิจที่ต้องกระจายอำนาจ ให้ท้องถิ่น โดยจำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับบทบาทและภารกิจที่ได้รับในกรอบเวลาและเงื่อนไขที่กำหนด ซึ่งปัจจุบันการดำเนินการดังกล่าวยังไม่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์อย่างสมบูรณ์ และเป็นภาระทางการเงินการคลังของประเทศมาโดยตลอด เนื่องจากท้องถิ่นยังขาดความพร้อมในการรับโอนภารกิจ จากส่วนกลาง และมีปัญหาความซ้ำซ้อนในทางปฏิบัติระหว่างท้องถิ่น มีการผูกขาดอำนาจในระบบการเมืองท้องถิ่น และขาดการมีส่วนร่วมและตรวจสอบจากประชาชนในพื้นที่นำมาซึ่งการเอื้อประโยชน์และทุจริตคอร์รัปชัน เกิดความไม่เท่าเทียมในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่

๒.๔.๒ ประเด็นสำคัญที่ต้องปฏิรูป ประกอบด้วย ประกอบด้วย (๑) การจัดโครงสร้างรูปแบบ และขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ให้เหมาะสม ลดความซ้ำซ้อน (๒) การสร้างความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของประชาชนให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พัฒนาและร่วมตรวจสอบความโปร่งใสของ อปท. (๓) การปรับปรุงความพร้อมของ อปท. ในการรับโอนภารกิจจากส่วนกลางให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการการให้บริการสาธารณะได้มากยิ่งขึ้น และปรับปรุงการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นให้มีบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญที่เหมาะสม (๔) การปรับปรุงระบบการเงินการคลังของ อปท. ให้เหมาะสม มีรายได้เพิ่มขึ้น พร้อมทั้งมีอิสระทางการคลังที่สามารถตรวจสอบได้ และ (๕) การปรับปรุงการกระจายอำนาจการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่ท้องถิ่น และ (๖) การจัดทำยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการแปลงแผนสู่การปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

๒.๔.๓ ข้อเสนอแนวทางการปฏิรูป

๑) ระยะเร่งด่วนที่รัฐบาลสามารถดำเนินการได้เอง

๑.๑) **ปรับปรุงแนวทางการจัดทำยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการแปลงแผนสู่การปฏิบัติ** ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด โดยนำรูปแบบกระบวนการเรียนรู้ การจัดทำยุทธศาสตร์และการแปลงแผนสู่การปฏิบัติมาเป็นแบบในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด กลุ่มจังหวัด อย่างบูรณาการภายใต้การมีส่วนร่วมและประสานเชื่อมโยงการจัดทำยุทธศาสตร์ระดับกระทรวง และกรม เพื่อตอบสนองแผนพัฒนาท้องถิ่นตามความต้องการของชุมชนและประชาชนในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ (มท.)

๑.๒) **ปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการการจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** ให้มีหลักการที่แน่นอน เพื่อลดความล่าช้าการโอน และลดการแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง (มท. และ นร.)

๒) ข้อเสนอปฏิรูปประเทศไทยที่ควรเสนอให้สภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณา

๒.๑) **เร่งปรับปรุงแก้ไข พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ อปท.** ให้มีสภาพบังคับและเร่งรัดให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ยังไม่ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ กำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ อปท. ดำเนินการโดยเร็ว

๒.๒) **ปรับโครงสร้าง หน้าที่ และความสัมพันธ์ระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปอย่างเหมาะสม** ลดช่องว่างหรือความทับซ้อนของภารกิจและหน้าที่ต่าง ๆ โดยส่งเสริมการบูรณาการการปกครองท้องถิ่นผ่านการกระจายอำนาจบริหารสั่งการ เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถพัฒนาการให้บริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง รวมถึงสนับสนุนการจ้างบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถให้เข้าไปมีบทบาทในส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ มากขึ้น

๒.๓) **ทบทวนบทบาทและความสัมพันธ์ของการบริหารการคลังของประเทศและการบริหารการคลังของ อปท.** กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ เพื่อสร้างระบบการจัดสรรงบประมาณให้กับ อปท. อย่างเป็นธรรม

และเพียงพอต่อการให้บริการประชาชนภายใต้หลักพื้นฐานของการกระจายอำนาจที่กำหนดว่าสัดส่วนงบประมาณส่วนใหญ่ของท้องถิ่นต้องถูกบริหารจัดการในระดับท้องถิ่น รวมทั้งมีระบบการตรวจสอบ นอกเหนือจากการตรวจเงินแผ่นดิน

๒.๔) ผลักดันกฎหมายหลักต่าง ๆ ของท้องถิ่น ได้แก่ กฎหมายรายได้ท้องถิ่น กฎหมายกระจายอำนาจ กฎหมายบริหารงานบุคคลของท้องถิ่น โดยจัดทำเป็นประมวลกฎหมาย อปท. โดยมีการกำหนดรูปแบบ ขั้นตอน กระบวนการมีส่วนร่วม และสัดส่วนของภาคประชาชนในคณะกรรมการ/กลไกการตัดสินใจต่าง ๆ และให้ครอบคลุมการกำหนดรูปแบบและอำนาจหน้าที่ของ อปท. ที่สอดคล้องกับรายได้ เพื่อให้สามารถจัดทำบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการปรับระบบรายได้จากภาษีของ อปท. โดยให้หน่วยงานกลางที่มีความเชี่ยวชาญ เช่น สำนักงบประมาณ กรมบัญชีกลาง สนับสนุนการออกแบบระบบงบประมาณของ อปท. ให้เป็นมาตรฐานและเชื่อมโยงกับระบบการเงินการคลังของประเทศ รวมถึงการตรากฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นขึ้นใหม่ และแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นเป็นไปโดยกลไกภาคประชาชนอย่างชอบธรรม สามารถตรวจสอบและรับรองผลการเลือกตั้งได้

๒.๕ การปฏิรูปด้านการศึกษา

๒.๕.๑ **หลักการและเหตุผล** การปฏิรูปด้านการศึกษาเป็นประเด็นที่ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญ โดยเฉพาะคุณภาพการศึกษา ความไม่ต่อเนื่องของนโยบาย การรวมศูนย์จากส่วนกลาง การขาดแคลนครูในสาขาที่จำเป็น การผลิตและพัฒนาคนไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและทิศทางการพัฒนาประเทศ และมีความเหลื่อมล้ำของโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

๒.๕.๒ **ประเด็นสำคัญที่ต้องปฏิรูป** ประกอบด้วย (๑) การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ (๒) การปฏิรูปโครงสร้างการบริหารและการจัดการการศึกษา (๓) การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา (๔) การปฏิรูปการเพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (๕) การปฏิรูปการผลิตและพัฒนากำลังคน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ และ (๖) การปฏิรูประบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและให้การศึกษายเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนและประเทศ

๒.๕.๓ ข้อเสนอแนวทางการปฏิรูป

๑) ระยะเร่งด่วนที่รัฐบาลสามารถดำเนินการได้เอง

๑.๑) **ปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการพัฒนา** ให้เด็กสามารถคิด วิเคราะห์ มีทักษะชีวิต และทักษะในการประกอบอาชีพ มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม (ศธ.)

๑.๒) **จัดทำแผนบริหารจัดการครู** เพื่อวางแผนการผลิต พัฒนาและการกระจายครูที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพไปสู่โรงเรียนขนาดต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ควบคู่กับการกำหนดมาตรการจูงใจให้ครูผู้สอนและครูที่บรรจุใหม่มาสอนในภูมิภาคหรือพื้นที่ชนบทห่างไกล รวมทั้งปรับปรุงการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและยกระดับมาตรฐานวิชาชีพที่เชื่อมโยงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (ศธ.)

๑.๓) บูรณาการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาต่อกองทุนให้กู้ยืมที่ผูกกับรายได้ในอนาคตให้มีเพียงระบบเดียว เพื่อความเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้ด้อยโอกาสและเป็นเครื่องมือในการผลิตและพัฒนากำลังคนที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ (กค.)

๑.๔) จัดทำแนวทางและมาตรการจูงใจให้สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดการศึกษารูปแบบทวิภาคีสหกิจศึกษาเพิ่มขึ้น เพื่อให้การผลิตกำลังคนมีคุณภาพและเป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงาน (ศธ. ภาคเอกชน และ สอท.)

๑.๕) พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบคุณวุฒิวิชาชีพ นำไปสู่การวางระบบเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ ที่มีกลไกการวัดและประเมินผลเพื่อเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ (Credit Transfer) หน่วยการเรียนรู้ (Credit Bank) ที่ชัดเจน (ศธ. รง. สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ สมาคมและองค์กรวิชาชีพ)

๑.๖) จัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ อาทิ ระบบฐานข้อมูลนักเรียนที่ถูกต้องและทันสมัย เช่น จำนวนนักเรียน ผลการเรียนรู้รายบุคคลเพื่อใช้เป็นเครื่องมือติดตามการเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์การส่งต่อผู้เรียน เป็นต้น ระบบฐานข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนผลิต พัฒนา และการกระจายครูที่เหมาะสม (ศธ. ทก.)

๒) ข้อเสนอปฏิรูปประเทศไทยที่ควรเสนอให้สภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณา

๒.๑) ปรับระบบบริหารจัดการทางการเงินและงบประมาณที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างแท้จริง โดยศึกษาแนวทางการจัดสรรเงินอุดหนุนที่มุ่งสู่ผู้เรียนมากขึ้น และการจัดสรรงบประมาณสู่สถานศึกษาที่สะท้อนต้นทุนที่แท้จริงตามบริบทพื้นที่

๒.๒) ปรับโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการให้มีขนาดของหน่วยงานที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มีเอกภาพในการบริหารจัดการ และมีบทบาทเป็นผู้นำกับ ดูแลนโยบายและแผน มาตรฐาน ติดตามประเมินผล และอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสำหรับคนทุกช่วงวัย

๒.๖ การปฏิรูปด้านเศรษฐกิจ

๒.๖.๑ หลักการและเหตุผล ในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมาเศรษฐกิจไทยมีปัญหาที่สำคัญ ๆ ประกอบด้วย

๑) เศรษฐกิจขยายตัวช้าและต่ำกว่าศักยภาพ และความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์สูง ทั้งระหว่างสาขาการผลิตและในระหว่างพื้นที่ ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรทำให้สัดส่วนกำลังแรงงานลดลงแต่สัดส่วนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น เจ็อนไขดังกล่าวจะทำให้ประเทศไทยจะประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานอย่างต่อเนื่องในระยะยาว จึงมีความเสี่ยงที่จะไม่สามารถยกระดับการพัฒนาออกจากกลุ่มประเทศรายได้ปานกลางหากการพัฒนาเทคโนโลยีและการปรับโครงสร้างฐานการผลิตและบริการไม่สัมฤทธิ์ผลและไม่สามารถสร้างรายได้และระบบความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการรองรับโครงสร้างประชากร

ผู้สูงอายุและการยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน ข้อจำกัดสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยยังอยู่ในกับดักประเทศรายได้ปานกลางเกิดจากปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะปัญหาความล่าช้าในการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ การปรับตัวของภาคการผลิตและภาคบริการไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการรายย่อย (SMEs) รวมทั้งการลงทุนในการวิจัยและพัฒนาเพื่อพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมยังมีน้อย ประสิทธิภาพการผลิตทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรมและบริการเพิ่มขึ้นช้า กำลังแรงงานโดยเฉลี่ยมีระดับทักษะต่ำ รวมทั้งกฎหมายและระเบียบที่ล้าสมัยไม่สอดคล้องกับสถานการณ์และลักษณะของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป

๒) การบริหารจัดการเศรษฐกิจมหภาคยังมีข้อจำกัด ทั้งในด้านนโยบายการคลังและนโยบายการเงิน รวมทั้งการสอดประสานนโยบายเพื่อบริหารจัดการให้เศรษฐกิจในระยะสั้นขยายตัวได้ตามศักยภาพอย่างมีเสถียรภาพและสนับสนุนการลงทุนเพื่อเพิ่มศักยภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะยาว

๒.๑) ด้านการดำเนินนโยบายการคลัง ฐานรายได้ภาษีอากรเพิ่มขึ้นช้า โครงสร้างภาษียังไม่สะท้อนฐานรายได้ของกลุ่มต่าง ๆ ในประเทศที่เปลี่ยนไปและไม่ทันกับรูปแบบกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งโครงสร้างอัตราภาษียังไม่สามารถเป็นเครื่องมือที่จะช่วยสนับสนุนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจในทิศทางที่เป็นเป้าหมายของประเทศได้อย่างเต็มที่ การปรับโครงสร้างภาษีที่ผ่านเป็นการพิจารณาแบบแยกส่วน โดยขาดการมองภาพรวมของโครงสร้างอัตราภาษี ผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้ ความเหลื่อมล้ำ ขีดความสามารถในการแข่งขัน และการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปพร้อม ๆ กัน ในขณะที่ด้านรายจ่ายเพิ่มขึ้นเร็วในหมวดรายจ่ายประจำจากการแข่งขันทางการเมืองที่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาระยะสั้นและเป็นภาระงบประมาณจนกลายเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างงบประมาณในที่สุด การใช้นโยบายการคลังเพื่อการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในระยะสั้นและการลงทุนเพื่อพัฒนาประเทศในระยะยาวจึงมีข้อจำกัดมากขึ้นทั้งจากรายจ่ายประจำที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและหนี้สาธารณะที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ในขณะที่ยังดำเนินการดำเนินนโยบายกึ่งการคลัง (Quasi-Fiscal) ผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจหรือรัฐวิสาหกิจ กลายเป็นเครื่องมือเสริมที่มีความจำเป็นมากขึ้นในการที่สร้างโอกาสสำหรับกลุ่มเป้าหมายนโยบายที่เฉพาะเจาะจง แต่การพัฒนากระบวนการดำเนินการตามนโยบายรัฐ (Public Service Account) มีความล่าช้าและไม่เป็นระบบ จึงส่งผลให้ไม่สามารถประเมินผลกระทบต่อฐานะการเงินและประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กรได้อย่างถ่องแท้ หากไม่เร่งปฏิรูปสถาบันการเงินเฉพาะกิจก็จะมีความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายจากการดำเนินการและกลายเป็นภาระงบประมาณในการเพิ่มทุนมากขึ้นในที่สุด

๒.๒) ด้านการดำเนินนโยบายการเงิน กรอบการดำเนินนโยบายการเงินที่ให้น้ำหนักกับการรักษาเสถียรภาพทางด้านราคามากเกินไป และให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพการทำงานของภาคการเงินและการขยายตัวทางเศรษฐกิจน้อย ทำให้นโยบายการเงินขาดความยืดหยุ่นและขาดการประสานกับนโยบายการคลัง ซึ่งทำให้ไม่สามารถบริหารจัดการผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนในตลาดโลก และไม่สามารถสนับสนุนให้ภาคการเงินทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะสนับสนุนให้เศรษฐกิจในภาพรวมขยายตัวได้อย่างเต็มศักยภาพ นอกจากนี้ประสิทธิภาพในการให้บริการของสถาบันการเงินยังเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขปรับปรุง

๓) ปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ยังไม่เข้มแข็งเพียงพอ ทั้งในด้านการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานขาดความต่อเนื่อง ความสามารถในการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ โครงสร้างการบริหารจัดการและการกำกับดูแลที่ควรได้รับการปรับปรุง การขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะตรงตามความต้องการของตลาดและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ตลอดจนกฎระเบียบทางด้าน การค้า การลงทุนที่ไม่เอื้ออำนวย ทำให้ต้นทุนการผลิตสินค้าของประเทศยังอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับ กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

๒.๖.๒ ประเด็นสำคัญที่ต้องปฏิรูป รวม ๑๐ ประเด็น แบ่งเป็น ๓ ด้าน ได้แก่ (๑) การปฏิรูป การดำเนินนโยบายเศรษฐกิจมหภาค (๒) การปฏิรูปเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของภาคการผลิตและภาคบริการ และ (๓) การปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยสนับสนุน

๒.๖.๓ ข้อเสนอแนวทางการปฏิรูป

๒.๖.๓.๑ การปฏิรูปการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจมหภาค ได้แก่ การปฏิรูป ภาคการคลังและการปฏิรูปภาคการเงิน โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) ระยะเร่งด่วนที่รัฐบาลสามารถดำเนินการได้เอง

๑.๑) ด้านการคลัง

(๑) พัฒนากลไกด้านระบบให้ความช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย และการคุ้มครองความเสี่ยงที่เป็นมาตรฐานสากล เช่น ระบบการอุดหนุนทางตรง (Direct Subsidy) ในลักษณะ Negative Income Tax ที่มีกลุ่มเป้าหมายชัดเจน ระดับการใช้ความช่วยเหลืออยู่ในระดับที่เหมาะสม กับการครองชีพและไม่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำที่ไม่เป็นธรรมกับกลุ่มอื่น ๆ ในสังคม รวมทั้งมีการกำหนดเกณฑ์ การสิ้นสุดการอุดหนุนที่เหมาะสม (Exit Point) ควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบประกันภัยพิชผลทางการเกษตรและ ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าสำหรับการคุ้มครองความเสี่ยงในภาคเกษตร ทั้งนี้ การมีระบบการดูแลช่วยเหลือที่มี กฎเกณฑ์ชัดเจนและเป็นระบบจะช่วยลดการใช้เป็นเหตุผลอ้างอิงของพรรคการเมืองในการใช้ปัญหาความยากจน ปัญหาความเดือดร้อนของครัวเรือนผู้มีรายได้น้อย และปัญหาความตกต่ำของราคาสินค้าเกษตร เป็นเหตุผล ในการนำเสนอมาตรการระยะสั้นเพื่อแสวงหาคะแนนนิยมทางการเมืองในการเลือกตั้ง (กค.)

(๒) เร่งประกาศใช้ร่าง พ.ร.บ. การเงินการคลังของรัฐ เพื่อให้เป็นกรอบในการบริหารการเงินการคลังภาครัฐ ซึ่งจะกำหนดแนวทางในการจัดหารายได้ การใช้จ่าย งบประมาณ การบริหารจัดการทรัพย์สินและการก่อหนี้ของภาครัฐ ตลอดจนการรายงานและการตรวจสอบ (กค.)

(๓) เร่งดำเนินการปฏิรูปภาษีทั้งระบบ โดยทบทวนความเหมาะสม ของอัตราการจัดเก็บภาษีและค่าลดหย่อนในปัจจุบัน หรือพิจารณาภาษีประเภทใหม่ เพื่อให้ตอบสนองเป้าหมายของ การเก็บภาษี ทั้งทางด้านการเป็นแหล่งรายได้ของรัฐ การลดความเหลื่อมล้ำ และการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ และสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (กค.)

(๔) ศึกษาและวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีอากรแต่ละประเภท เพื่อปรับปรุงระบบการจัดเก็บ และระบบการตรวจสอบภาษี รวมทั้งวิธีการกระบวนการ และขั้นตอนในการเสียภาษี ให้เข้าใจง่าย ปฏิบัติตามและตรวจสอบได้ง่าย (กค.)

๑.๒) ด้านการเงิน

(๑) พิจารณาให้นำหนักกับนโยบายการบริหารจัดการอัตราแลกเปลี่ยนและมาตรการดูแลเงินทุนเคลื่อนย้ายให้มากขึ้นในภาวะที่จำเป็นต้องใช้เครื่องมือทางการเงินหลายอย่างมาสนับสนุนซึ่งกันและกัน และควรพิจารณาปรับเป้าหมายนโยบายการเงินในอนาคตให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้นและเหมาะสมกับลักษณะความเชื่อมโยงระหว่างภาคการเงินและภาคเศรษฐกิจจริง นวัตกรรมทางการเงินและประสิทธิผลของการส่งผ่านนโยบายการเงินไปสู่ภาคเศรษฐกิจจริงที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา รวมทั้งปรับปรุงระบบและลักษณะการสื่อสารการดำเนินนโยบายการเงินกับสาธารณะบนหลักการของความโปร่งใสและความคงเส้นคงวาของการตัดสินใจเชิงนโยบาย (กค. และ ธพท.)

(๒) ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในระบบการเงินที่สำคัญ เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การปรับปรุงระบบข้อมูลสินเชื่อ พัฒนาฐานระบบข้อมูลร่วม (Data Pooling) เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างสถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจและสหกรณ์ และองค์กรการเงินชุมชนประเภทอื่น ๆ ในการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของลูกค้านี้ได้เหมาะสม และสามารถขยายการให้บริการแก่กลุ่มผู้ที่มีรายได้น้อยได้มากขึ้น (กค. และ ธพท.)

(๓) เปิดให้มีการแข่งขันในภาคการเงินให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ และขยายการให้บริการทางการเงินให้ทั่วถึงมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยลดต้นทุนในการให้บริการทางการเงิน ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงขั้นตอนของการเตรียมความพร้อมที่เหมาะสม (กค. และ ธพท.)

(๔) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ให้การคุ้มครองผู้กู้และผู้ให้กู้อย่างเป็นธรรม เช่น พ.ร.บ. ทวงถามหนี้ พ.ร.บ. หลักประกันทางธุรกิจ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่เกี่ยวข้องกับ การกู้ยืม การจำนอง และการค้าประกัน รวมถึงออกกฎหมายลูกเพื่อสนับสนุนการดำเนินการ เช่น พัฒนาระบบการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้สามารถนำมาใช้เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันได้ (กค. และ ธพท.)

(๕) เร่งรัดจัดทำแผนพัฒนาสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ระยะที่ ๒ และปรับปรุงกฎหมายจัดตั้งสถาบันการเงินเฉพาะกิจแต่ละแห่ง โดยการทบทวนและปรับบทบาทของสถาบันการเงินเฉพาะกิจให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดตั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการตอบสนองความต้องการในการเข้าถึงสินเชื่อของเฉพาะกลุ่มเป้าหมายและเป็นส่วนเสริมของระบบสถาบันการเงินทั้งระบบเพื่อไม่ให้เกิดช่องว่างในตลาด รวมทั้งปรับระบบตัวชี้วัดให้มีความสอดคล้องกับภารกิจ ปรับปรุงแนวปฏิบัติ ในการแยกบัญชีธุรกรรมการดำเนินการตามนโยบายรัฐ (Public Service Account) ให้สามารถนำมาใช้วิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐได้จริง และครอบคลุมถึงโครงการตามนโยบายรัฐทั้งหมด เพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนควรให้ความสำคัญกับระบบบรรษัทภิบาลในองค์กรให้มากขึ้น (กค.)

(๖) เร่งรัดการจัดทำแผนพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน เพื่อเป็นแนวทางสำคัญในการให้บริการทางการเงินในระดับฐานรากและประชาชนอย่างทั่วถึง (Micro Finance) โดยเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ทางการออม โดยให้มีความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และยุทธศาสตร์การให้ความรู้ทางการเงิน (National Strategies for Financial Education) และการสร้างองค์ความรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) ที่เหมาะสมสำหรับประชาชนในทุกระดับ ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนการสร้างวินัยทางการเงิน การเพิ่มโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของกลุ่มฐานราก และแก้ไขปัญหาการกีดกันนอกระบบอย่างแท้จริง (กค. และ ธพท.)

๒) ข้อเสนอปฏิรูปประเทศไทยที่ควรเสนอให้สภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณา

๒.๑) ด้านการคลัง

(๑) กำหนดกลไก หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณ เพื่อผูกพันการดำเนินนโยบายในระยะปานกลางและระยะยาวให้แก่โครงการที่มีลำดับความสำคัญสูงและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ อาทิ การดำเนินแผนงาน/โครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ รวมทั้งอาจจะพิจารณาจัดทำแผนการระดมทุนเพื่อจัดสรรให้แก่โครงการที่มีลำดับความสำคัญสูงและจำเป็นเร่งด่วนตามแผนแม่บทการพัฒนา rays สาขา เพื่อให้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเกิดความต่อเนื่อง

(๒) พิจารณาความเหมาะสมของการจัดให้มีกลไกและผู้นำที่วิเคราะห์การใช้จ่ายงบประมาณที่มีวงเงินสูงหรือที่มีวงเงินผูกพันระยะยาวจากภายนอก เพื่อเป็นเครื่องมือในการประกอบการตัดสินใจของรัฐสภา

(๓) การจำกัดภาระทางการคลังที่เกิดจากพรรคการเมือง นำเสนอนโยบายระยะสั้นหรือนโยบายเร่งด่วนในลักษณะประชานิยมเป็นเครื่องมือในการแข่งขันทางการเมือง เช่น การแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งวุฒิสภา พ.ศ. .... ในประเด็นวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง โดยกำหนดให้พรรคการเมืองเปิดเผยข้อมูลการดำเนินนโยบายเร่งด่วน และนโยบายระยะสั้นในการหาเสียงทางการเมือง ทั้งในด้านวิธีการ กลุ่มเป้าหมาย วงเงิน ระยะเวลาในการดำเนินการ แหล่งเงินและวิธีการที่จะใช้สำหรับดำเนินการ ตลอดจนผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการดำเนินนโยบายดังกล่าวต่อกลุ่มเป้าหมายและผู้รับภาระภาษี เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง รวมทั้งเพื่อการตรวจสอบติดตามประเมินผลของสาธารณชนและการพิจารณาตัดสินใจของรัฐสภา

๒.๒) ด้านการเงิน

จัดตั้งคณะกรรมการ/และองค์กรที่ทำหน้าที่ ในการดูแลระบบการเงินของประเทศทั้งระบบ เช่น สถาบันการเงิน ตลาดหลักทรัพย์ บริษัทประกันภัย เป็นต้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของภาคการเงินไทยทั้งระบบให้สามารถสนับสนุนการเติบโตของภาคเศรษฐกิจในทุกภาคส่วน และมีการกำกับดูแลที่สอดคล้องกัน สามารถให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม

๒.๖.๓.๒ การปฏิรูปเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของภาคการผลิตและภาคบริการ ได้แก่ การปฏิรูปภาคอุตสาหกรรม กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) การท่องเที่ยว การพัฒนาแรงงาน การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) ระยะเร่งด่วนที่รัฐบาลสามารถดำเนินการได้เอง

๑.๑) ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม

(๑) เร่งปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ และสิทธิประโยชน์ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ พ.ร.บ. แร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ พ.ร.บ. มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ พ.ร.บ. การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และ พ.ร.บ. อ้อย และน้ำตาลทราย พ.ศ.๒๕๒๗ ให้มีความทันสมัยและเป็นมาตรฐานสากล และเอื้อต่อการผลิตของภาคอุตสาหกรรม เพื่อรองรับการปรับโครงสร้างภาคการผลิตเพื่อความยั่งยืนในอนาคต รวมทั้ง การผลักดันให้มีการประกาศใช้กฎหมายใหม่เพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตามแนวทางการพัฒนาเมืองนิเวศ อาทิ พ.ร.บ. มาตรการการคลัง เพื่อสิ่งแวดล้อม และร่างอนุบัญญัติว่าด้วยภาษีการปล่อยกากของเสีย กฎหมายเพื่อการบริหารจัดการขยะ กาก ชาก และของเสียแบบบูรณาการทั้งภาคการผลิต บริการ และครัวเรือน และกฎหมายส่งเสริมการจัดซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (อก. และ ทส.)

(๒) กระตุ้นการดำเนินการของคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติ (กอกช.) เพื่อให้เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมทั้งระบบอย่างต่อเนื่อง สามารถเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อบรรลุผลการพัฒนาอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กอกช. และ อก.)

(๓) ขับเคลื่อนการพัฒนาตามยุทธศาสตร์พัฒนาหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) โดยดำเนินการผ่านกลไกคณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ (กอ.นตผ.) เพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงร่วมมือกับสถาบันการเงิน ในการสนับสนุนด้านการเงินให้แก่ผู้ประกอบการ OTOP และครบถ้วนขอบเขตของ “หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์” ให้ครอบคลุมถึงสาขาบริการเพื่อรองรับแนวทางการพัฒนาในอนาคต (อก. พณ. กค. และ มท.)

(๔) การจัดทำระบบข้อมูลการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษอุตสาหกรรมและสารเคมีอันตราย โดยให้กระทรวงอุตสาหกรรม ดำเนินการร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมดำเนินการตรวจสอบและเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้ทั้งระบบ นอกจากนี้ควรพิจารณาแนวทางการจัดตั้งและบริหารกองทุนเพื่อการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในภาพรวมของประเทศให้มีประสิทธิภาพ และการจัดตั้งกลไกการประกันภัยด้านมลพิษ (อก. และ กค.)

(๕) เร่งจัดทำยุทธศาสตร์และแผนที่นำทางการพัฒนาอ้อยโรงงานและน้ำตาล ๑๒ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๙) โดยให้สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย เร่งหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อสรุปแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกอ้อย และการสร้าง

เสถียรภาพทางรายได้และสร้างมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมอ้อย น้ำตาล และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาระบบและยกระดับความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมโดยรวม (อก. และ กษ.)

๑.๒) ด้านการพัฒนาศักยภาพของ SMEs

(๑) ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ และสิทธิประโยชน์ เพื่อสนับสนุนธุรกิจสีเขียวของ SMEs ให้เกิดอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีมาตรการส่งเสริมทั้งด้านภาษีและมีใช้ภาษี และการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ เพื่อสนับสนุน SMEs ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยนวัตกรรม (อก. กค. นร. และ พณ.)

(๒) ปรับโครงสร้างสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (สสว.) ซึ่งเป็นกลไกกำกับดูแลและขับเคลื่อนงานส่งเสริมธุรกิจ SMEs โดยทบทวนภารกิจและบทบาทของ สสว. ให้เป็นหน่วยงานระดับนโยบาย และบูรณาการทำงานเชื่อมโยงกับกระทรวงที่เกี่ยวข้องในการสร้างความเข้มแข็งให้กับธุรกิจ SMEs (อก. นร. และ พณ.)

(๓) พัฒนารฐานข้อมูล SMEs ทั้งระบบ และเชื่อมโยงข้อมูล SMEs ของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ให้เป็นศูนย์ข้อมูลกลางด้าน SMEs (อก. และ นร.)

(๔) จัดตั้งศูนย์บริการให้คำปรึกษาแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) แก่ธุรกิจ SMEs ในเรื่องข้อมูลทางการค้าการลงทุนภายในประเทศและต่างประเทศ และธุรกรรมทางการเงินจากผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ โดยใช้ประโยชน์จากศูนย์บ่มเพาะที่มีอยู่แล้ว ทั้งนี้ ต้องสร้างความเข้มแข็งให้กับศูนย์บ่มเพาะให้มีความเป็นเลิศเฉพาะด้าน (อก. และ นร.)

(๕) ส่งเสริมการรวมกลุ่มทางธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการ SMEs ที่มีศักยภาพด้วยกันหรือร่วมลงทุนกับภาครัฐในการดำเนินธุรกิจ รวมถึงร่วมทุนในการขยายตลาดในต่างประเทศที่มีโอกาสทางธุรกิจ และการพัฒนาเครือข่าย SMEs สร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และความคิดเห็นระหว่างธุรกิจทั้งผู้ประกอบการรายเดิมและรายใหม่ รวมทั้งผลักดันผู้ประกอบการ SMEs ที่มีศักยภาพไปสู่ตลาดต่างประเทศ (อก. และ นร.)

(๖) จัดตั้งศูนย์กลางระดมเงินทุนสำหรับผู้ประกอบการ SMEs และสนับสนุนเงินทุนวิจัยและพัฒนาแก่ SMEs เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ (กค. อก. และ วท.)

(๗) ส่งเสริมการเชื่อมโยงหน่วยงานด้านการวิจัย สถาบันการศึกษา และ SMEs ในการร่วมมือกันทำการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เกิดผลในเชิงพาณิชย์ เพื่อยกระดับการผลิตสู่การผลิตบนฐานนวัตกรรม (อก. ศธ. และ วท.)

๑.๓) ด้านการท่องเที่ยว

(๑) การปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ และสิทธิประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้ครอบคลุมและทันสมัย อาทิ พ.ร.บ. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ร.บ. คนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ร.บ. ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และ พ.ร.บ. โรงแรม พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นต้น (กก. สตช. และ มท.)

(๒) การสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยว โดยเร่งรัดดำเนินมาตรการดูแลรักษาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะในพื้นที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ รวมทั้งดำเนินการประชาสัมพันธ์แผนการตลาดการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ ให้สอดคล้องกับแนวโน้มความต้องการของตลาดการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ (กก. และ ททท.)

(๓) การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว โดยสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและองค์ความรู้ให้ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการท่องเที่ยว ส่งเสริมการสร้างแบรนด์และเอกลักษณ์ของสินค้าให้ตรงกับความต้องการของตลาด พัฒนาระดับทักษะของบุคลากรการท่องเที่ยว เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว (กก. พณ. และ ททท.)

(๔) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม โดยให้คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว (Carrying Capacity) และสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวบริเวณชายแดนให้มีความเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน (กก. ทส. ททท. และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

(๕) การขับเคลื่อนแผนพัฒนาการท่องเที่ยว โดยเร่งรัดการประกาศเขตพัฒนาการท่องเที่ยวให้ครบทุกกลุ่ม และขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการตามแผนแม่บทการบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อให้เป็นกลไกการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ (กก.)

(๖) ทบทวนบทบาทภารกิจของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาโดยการปรับโครงสร้างแยกภารกิจด้านการท่องเที่ยวและการกีฬาออกจากกัน เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในการกำหนดนโยบายในแต่ละด้าน (กก.)

(๗) บูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานส่งเสริมการจัดการประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) และสำนักงานพัฒนาพิงคนคร (องค์การมหาชน) เพื่อให้ตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เกิดความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งลดการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อน (กก. และ นร.)

๑.๔) ด้านพัฒนาแรงงาน

(๑) เร่งผลักดันให้ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... มีผลบังคับใช้โดยเร็ว เพื่อให้มีระบบกำกับดูแลการประกอบอาชีพหรือตำแหน่งที่จะเป็นอันตราย รวมทั้งการให้ความคุ้มครองปลอดภัยสาธารณะจากการทำงาน (รง.)

(๒) พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านอุปสงค์และอุปทานของแรงงานในภาพรวมและรายสาขาที่มีความสำคัญของประเทศ ทั้งในระดับประเทศและจังหวัดให้มีประสิทธิภาพเพื่อรองรับกับการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนให้เพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและทิศทางการพัฒนาของพื้นที่และประเทศในอนาคต (รง.)

(๓) เร่งรัดการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพให้ครบทุกสาขาอาชีพ โดยเฉพาะสาขาอาชีพที่มีศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ เพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงานและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (นร.)

๑.๕) ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

(๑) ขยายการเชื่อมโยงระหว่างภาคการศึกษาและอุตสาหกรรม (University-Industry Linkages) ในการผลิตบุคลากรที่มีการบูรณาการระหว่างการเรียนรู้กับการทำงานจริงในสถานประกอบการ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์บุคลากรวิจัยภาครัฐให้ไปทำงานในภาคอุตสาหกรรม (วท. ศธ. อก. และ คอบช.)

(๒) ปรับกลไกการทำงานด้านการวิจัย โดย ๖ ส. วช. ร่วมกันปรับปรุงบทบาทคณะกรรมการบูรณาการด้านยุทธศาสตร์ของการวิจัย (ชุดเดิม) ให้เป็นคณะกรรมการระดับนโยบาย มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีรองรับ เพื่อให้มีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน (วท. และ คอบช.)

(๓) ส่งเสริมการกระจาย วทน. ไปสู่พื้นที่/ท้องถิ่น/ชุมชน โดยมอบกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใช้ประโยชน์จากมหาวิทยาลัยที่กระจายตัวอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ (วท. และ คอบช.)

(๔) เพิ่มระบบการมีส่วนร่วมและการติดตามประเมินผล โดยดำเนินการเสริมสร้างศักยภาพของสมาชิกวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ให้เป็นที่รวมของผู้เชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ ฯลฯ ในการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ของประเทศ และจัดให้มีระบบการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ (วท. และ คอบช.)

(๕) ผลักดันให้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านต่าง ๆ ที่ได้มีการพัฒนาขึ้นไปใช้ในวงกว้างและจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานให้มีความพร้อมและกระจายทั่วทุกพื้นที่ (วท. และ คอบช.)

(๖) ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาบุคลากรวิจัย โดยวางแผนผลิตกำลังคนอย่างบูรณาการระหว่างภาครัฐกับเอกชน เพื่อรองรับการพัฒนาในสาขาที่ขาดแคลนและการพัฒนาในอนาคต ตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถของบุคลากรวิจัยโดยการพัฒนาเส้นทางอาชีพให้ชัดเจน (วท. อก. และ ศธ.)

(๗) ส่งเสริมให้มีโครงการลงทุนวิจัยและพัฒนาขนาดใหญ่ของประเทศ ในสาขาเป้าหมายการพัฒนาประเทศ อาทิ ด้านอาหาร พลังงาน อุตสาหกรรมการแพทย์และอุตสาหกรรมชีวภาพ ทั้งการลงทุนเองและส่งเสริมให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนจัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน (R&D Centers) ขึ้นในประเทศไทย (วท. และ คอบช.)

(๘) ปรับโครงสร้างและบทบาทของ ๖ส. วช. โดยแยกบทบาทระหว่างกันเป็น Policy Office, Funding Agencies, Research Unit, Implementing Agencies พร้อมทั้งปรับบทบาทของหน่วยงานวิจัยหลักและหน่วยงานสนับสนุน (วท. และ คอบช.)

๒) ข้อเสนอปฏิรูปประเทศไทยที่ควรเสนอให้สภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณา
-ไม่มี-

๒.๖.๓.๓ การปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ โครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การปฏิรูประบบรัฐวิสาหกิจ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การค้าและการลงทุน โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) ระยะเร่งด่วนที่รัฐบาลสามารถดำเนินการได้เอง

๑.๑) ด้านระบบรัฐวิสาหกิจ

(๑) สร้างกลไกในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจอย่างโปร่งใสและมีธรรมาภิบาลโดยการเผยแพร่รายงานการติดตามประเมินผลสู่สาธารณชนอย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการเปิดเผยข้อมูลที่ต้อง ครบถ้วน สามารถตรวจสอบได้ การยกระดับการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจให้ได้มาตรฐานสากล การมีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ และการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนอย่างเป็นระบบ เพื่อความเท่าเทียมและเป็นธรรมในการใช้ทรัพยากรของประเทศให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุด (กค.)

(๒) กำหนดยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนารัฐวิสาหกิจให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับรัฐวิสาหกิจ โดยการจัดกลุ่มรัฐวิสาหกิจให้สามารถสะท้อนบทบาทภารกิจ และหน้าที่หลักที่ดำเนินการได้อย่างชัดเจนและสอดคล้องกับภาวะการณ์ปัจจุบัน เร่งแก้ไขปัญหารัฐวิสาหกิจที่มีผลการดำเนินงานขาดทุนอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำแผนฟื้นฟูที่มีเป้าหมาย และวิธีดำเนินการที่ชัดเจนเหมาะสมกับรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งและพิจารณาความจำเป็นของการคงสถานะรัฐวิสาหกิจในธุรกิจที่ภาคเอกชนสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว หรือรัฐวิสาหกิจเชิงสังคมที่พึ่งพาการลงทุนจากงบประมาณแผ่นดินเป็นหลัก และไม่หวังผลกำไรจากการดำเนินการ (กค.)

(๓) เพิ่มบทบาทภาคเอกชนในกิจการของรัฐวิสาหกิจ โดยเร่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติตาม พ.ร.บ. การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้สามารถใช้เป็นขอบเขตแนวทางในการปฏิบัติได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม และต้องระมัดระวังไม่ให้เกิดสถานการณ์การผูกขาดจากภาครัฐไปสู่การผูกขาดโดยภาคเอกชน (กค.)

(๔) สร้างวัฒนธรรมองค์กรของรัฐวิสาหกิจ ที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพและมุ่งหวังผลสัมฤทธิ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่องค์กร การใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรให้มีความทันสมัย รองรับต่อการเปลี่ยนแปลง และสามารถปรับแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสมและทันต่อสถานการณ์ (กค.)

(๕) ปรับแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกลไกการบริหารและการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจที่ลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน

ภาครัฐ และเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและความโปร่งใสในการบริหารจัดการที่เป็นธรรม สามารถคุ้มครองผู้ใช้บริการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งปรับแก้ไขกฎหมายการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจ รวมถึงกฎหมายและระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้รัฐวิสาหกิจสามารถจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านการลงทุนและด้านธุรกิจที่สอดคล้องรองรับต่อ ทิศทางการพัฒนาในระดับประเทศและระดับภูมิภาคอาเซียน ตามกรอบแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ รวมทั้งปรับปรุงแบบการบริหารจัดการและการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจประเภทบริษัทมหาชนจำกัด (บมจ.) ให้มีความคล่องตัวในการดำเนินงานมากขึ้นและสามารถแข่งขันในเชิงธุรกิจได้ทันต่อสถานการณ์ (กค.)

๑.๒) ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

(๑) ปรับโครงสร้างการบริหารจัดการโดยแยกบทบาท

ด้านการกำกับดูแลออกจากการให้บริการอย่างชัดเจน จัดตั้งองค์กรกำกับดูแลด้านการขนส่งทั้งระบบ (รถโดยสารสาธารณะ ระบบราง การขนส่งทางอากาศ และการขนส่งทางน้ำ) และองค์กรกำกับดูแลด้านประปา เพื่อทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานการให้บริการ โครงสร้างอัตราค่าบริการที่สะท้อนต้นทุนการดำเนินงาน โดยพิจารณาปรับโครงสร้างการบริหารจัดการให้มีความเป็นเอกเทศ (คค. และ มท.)

(๒) จัดตั้งกรมการขนส่งทางราง เพื่อทำหน้าที่ก่อสร้างและ

บำรุงรักษาทางรถไฟ และปฏิรูปโครงสร้างการรถไฟแห่งประเทศไทย ให้เหลือเพียงการบริการขนส่งผู้โดยสารและ สินค้า การพัฒนาพื้นที่เชิงพาณิชย์ในสถานีต่าง ๆ และการพัฒนาอุตสาหกรรมระบบรางและซ่อมบำรุงระบบราง ภายในประเทศ (คค.)

(๓) การปรับปรุงข้อกำหนด ได้แก่ (๓.๑) แก้ไขปัญหา

การดำเนินงานตามภารกิจและการหารายได้ของการรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟม.) โดยขยาย ขอบเขตการใช้พื้นที่ที่ได้เวนคืนภายใต้ พ.ร.บ. ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้สามารถพัฒนา เชิงพาณิชย์ได้ รวมทั้งปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหน่วยงานตาม พ.ร.บ. จัดตั้ง เพื่อลดอุปสรรคต่อ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกหรือการหารายได้ที่มีใช้รายได้หลักเพิ่มเติม (๓.๒) การพิจารณาร่างกฎหมาย เพื่อจัดตั้งกองทุนที่ระดมทุนจากส่วนแบ่งค่าภาษีที่เพิ่มขึ้นจากมูลค่าที่ดินที่เพิ่มขึ้นจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเยียวยาประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และ (๓.๓) การยกร่างกฎหมาย เพื่อการกำหนดบทลงโทษกรณีมีผู้ทำลายทรัพย์สินของภาครัฐตามแนวสายทางรถไฟ และการฝ่าฝืนสัญญาณไฟ เมื่อมีการเตือนสัญญาณจราจรทางรถไฟ

๑.๓) ด้านการค้าและการลงทุน

(๑) แก้ไขกฎหมาย/กฎระเบียบให้สอดคล้องกับพันธกรณี

การค้าระหว่างประเทศ เช่น ร่างพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. .... เพื่อปรับปรุงขั้นตอนทางศุลกากรในการอำนวยความสะดวกด้านการค้าการลงทุน และร่างพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (ว่าด้วยการอนุวัติการให้ เป็นไปตามความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง) เพื่ออำนวยความสะดวก ในการขนส่งสินค้าและบุคคลข้ามแดน ร่าง พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ เกี่ยวกับการบริหารจัดการจัดเก็บ ค่าลิขสิทธิ์เพลง เพื่อสร้างระบบการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลงให้มีความชัดเจน เป็นมาตรฐานเดียวกัน มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ เป็นต้น (คค. กค. และ พณ.)

(๒) จัดทำยุทธศาสตร์ประเทศให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน และจัดทำยุทธศาสตร์การค้ากับประเทศคู่ค้าสำคัญของไทย โดยให้มีแผนงานต่อเนื่องไม่เปลี่ยนแปลงไปตามคณะรัฐบาล (พณ. และ กต.)

(๓) เร่งรัดการเจรจา FTA ที่ค้างค้าง และสร้างความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกและลดอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศ ผลักดันการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงการค้าเสรีที่มีผลบังคับใช้แล้ว พร้อมทั้งวางแนวทางป้องกันผลกระทบที่เกิดขึ้น ตลอดจนสร้างความรู้ความเข้าใจและเผยแพร่เกี่ยวกับความตกลงทางการค้าฉบับต่าง ๆ รวมถึงโอกาสและประโยชน์หรือผลกระทบที่ได้รับจากความตกลงกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ความตกลงการค้าเสรี ตลาดการค้าใหม่ที่มีศักยภาพ และประเด็นทางการค้าใหม่ ๆ (พณ. และ กต.)

(๔) เร่งรัดการเชื่อมโยงระบบ National Single Window ระหว่างหน่วยงานภาครัฐให้ครบทั้ง ๓๕ หน่วยงานและเชื่อมโยงไปยังภาคเอกชนเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ภาคเอกชนสามารถทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์กับหน่วยงานภาครัฐได้แบบไร้เอกสารและลดต้นทุนการดำเนินงาน อีกทั้งจะสามารถติดตามผลได้ในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน นอกจากนี้ ควรคำนึงถึงการพัฒนามาตรฐานข้อมูลของประเทศที่สามารถเชื่อมโยงกับประเทศในอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กค. ทก. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

(๕) ส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้ประกอบการไทยพัฒนาและสร้างนวัตกรรมใหม่ในสินค้าและบริการ และนำมาตรฐานสากลมาใช้ในการผลิต รวมถึงการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและบริการของผู้ประกอบการ โดยกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกระทรวงการคลัง ร่วมกันสนับสนุนการนำเทคโนโลยีและผลงานวิจัยมาใช้ในการพัฒนาให้เกิดนวัตกรรมในสินค้าและบริการผ่านกลไกการสนับสนุนทางด้านวิชาการและการเงิน รวมทั้งการเพิ่มแรงจูงใจโดยปรับปรุงสิทธิประโยชน์ทางภาษีโดยเฉพาะแก่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดำเนินการวิจัยและพัฒนาและกิจกรรมนวัตกรรมในกระบวนการทางธุรกิจ (พณ. วท. อก. และ กค.)

(๖) ส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง รวมทั้งใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยใช้มาตรการส่งเสริมการลงทุนของ BOI โดยกำหนดเงื่อนไขในการส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากต่างประเทศสู่ผู้ประกอบการไทย รวมทั้งมาตรการส่งเสริมการลงทุนให้เกิดคลัสเตอร์อุตสาหกรรมในประเทศ โดยการให้สิทธิประโยชน์ในการลงทุนตลอดห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ เช่น อุตสาหกรรมบนฐานชีวภาพ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมยาง เป็นต้น โดยกระทรวงอุตสาหกรรมร่วมกับกระทรวงการคลังคัดเลือกอุตสาหกรรมเป้าหมายและกำหนดสิทธิประโยชน์ทางภาษีและมาตรการอำนวยความสะดวกที่มีใช้ภาษี อาทิ การให้คำปรึกษาด้านการลงทุนและมาตรฐานสินค้า (นร. อก. และ พณ.)

๒) ข้อเสนอปฏิรูปประเทศไทยที่ควรเสนอให้สภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณา

๒.๑) ด้านระบบรัฐวิสาหกิจ

-ไม่มี-

๒.๒) ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

-ไม่มี-

๒.๓) ด้านการค้าและการลงทุน

-ไม่มี-

๒.๗ การปฏิรูปด้านพลังงาน

๒.๗.๑ หลักการและเหตุผล การพัฒนาด้านพลังงานของประเทศที่ผ่านมามีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีแบบแผน และค่อนข้างมีความรัดกุมในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่ต้องให้ความสนใจและเตรียมความพร้อม ประกอบด้วย (๑) การพัฒนาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการในอนาคต (๒) การสร้างความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย (๓) การสร้างความโปร่งใสของระบบและกระบวนการ (๔) การเพิ่มความเป็นมืออาชีพ (๕) การตรวจสอบได้จากทุกภาคส่วน และ (๖) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ

๒.๗.๒ ประเด็นสำคัญที่ต้องปฏิรูป ประกอบด้วย (๑) การจัดหาพลังงานให้เพียงพอต่อความต้องการ โดยเน้นประเด็นการสำรวจ จัดหา และผลิตพลังงานในรูปแบบต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อความต้องการ ตลอดจนการจัดสรรผลประโยชน์ให้เกิดความเป็นธรรมกับทุกภาคส่วน (๒) การพัฒนาพลังงานทดแทน โดยเน้นประเด็นการกำหนดทิศทางที่ชัดเจน และกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตและการใช้พลังงานทดแทนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นธรรม โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้จากทุกภาคส่วน (๓) โครงสร้างราคาพลังงาน โดยเน้นการปรับราคาด้านพลังงานให้สะท้อนต้นทุนที่แท้จริง เพื่อให้เป็นไปตามกลไกตลาด ตลอดจนปรับปรุงกลไกที่ใช้ในการแทรกแซงราคาพลังงานให้มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น (๔) การอนุรักษ์พลังงาน โดยเน้นการขับเคลื่อนแผนที่มีอยู่ไปสู่การปฏิบัติในทุกสาขาอย่างจริงจัง และ (๕) โครงสร้าง กลไก และการกำกับดูแล โดยเน้นการบูรณาการหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านพลังงาน อาทิ ด้านนโยบาย ด้านการกำกับดูแล ด้านการผลิต ด้านระบบส่ง และด้านระบบจำหน่าย เป็นต้น

๒.๗.๓ ข้อเสนอแนวทางการปฏิรูป

๑) ระยะเร่งด่วนที่รัฐบาลสามารถดำเนินการได้เอง

๑.๑) การจัดหาพลังงานให้เพียงพอต่อความต้องการ

(๑) ทบทวนรูปแบบสัมปทานที่มีอยู่ และหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการสำรวจและพัฒนาแหล่งก๊าซธรรมชาติ และพื้นที่ผลิตปิโตรเลียม โดยเน้นความเป็นธรรม โปร่งใส และส่งเสริมการแข่งขัน (พน.)

(๒) กำหนดเขตพื้นที่ที่มีศักยภาพในการก่อสร้างโรงไฟฟ้าแต่ละประเภท ตลอดจนศักยภาพของพื้นที่ในการรองรับโครงสร้างพื้นฐานในการผลิตพลังงานไฟฟ้าที่เกี่ยวข้อง

อย่างละเอียดและประกาศให้ทุกภาคส่วนรับทราบ รวมทั้งจัดทำแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศ ให้ครอบคลุมมิติความต้องการพลังงานไฟฟ้าในแต่ละภูมิภาค (พน.)

(๓) กำหนดมาตรการจูงใจให้กับเขตพื้นที่ที่มีศักยภาพในการก่อสร้าง โรงไฟฟ้าแต่ละประเภทอย่างชัดเจน เพื่อกำหนดกรอบการพัฒนาของพื้นที่ดังกล่าวให้มีความเหมาะสม และ สอดคล้องกับศักยภาพในพื้นที่ (พน. กค. และ อก.)

๑.๒) การพัฒนาพลังงานทดแทน

(๑) ควรปรับปรุงรูปแบบการดำเนินการ มาตรการสนับสนุน กลไก การพิจารณาซื้อขายไฟฟ้าที่ลดการใช้ดุลยพินิจ และกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการผลิตพลังงาน ไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนแต่ละประเภท และสนับสนุนให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุน/ผู้ประกอบการโรงไฟฟ้าพลังงานทดแทน (พน.)

(๒) ควรกำหนดเขตพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาโรงไฟฟ้าพลังงาน ทดแทนแต่ละประเภทในแต่ละพื้นที่อย่างละเอียดรอบคอบและประกาศให้ทุกภาคส่วนรับทราบ ตลอดจนวางแผน โครงข่ายสายส่งไฟฟ้าที่เกี่ยวข้องให้มีความสอดคล้องกับพื้นที่ประกาศด้วย (พน.)

๑.๓) โครงสร้างราคาพลังงาน

(๑) ควรจัดทำแนวทางการปรับโครงสร้างราคาพลังงานให้สะท้อน ต้นทุนที่เป็นธรรมโดยหรือกับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้เกิดความยอมรับแนวทางตามที่ กระทรวงพลังงานจะดำเนินการต่อไป (พน.)

(๒) ควรทบทวนโครงสร้างราคาน้ำมันเชื้อเพลิงประเภทต่าง ๆ ให้ชัดเจน เพื่อสร้างความโปร่งใส และการยอมรับจากสาธารณชน อาทิ ภาษีสรรพสามิต อัตราเงินนำส่งเข้ากองทุน น้ำมันเชื้อเพลิง (พน.)

(๓) กำหนดความเป็นไปได้ในการใช้อัตราค่าไฟฟ้าในแต่ละพื้นที่ ที่สอดคล้องกับต้นทุนในการจัดหาพลังงานในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้อัตราค่าไฟฟ้าในแต่ละพื้นที่สะท้อนต้นทุน การผลิตและการส่งไฟฟ้ามากที่สุด ซึ่งจะช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการสนับสนุนการพัฒนาโรงไฟฟ้าในพื้นที่ของตนเอง (พน.)

๑.๔) การอนุรักษ์พลังงาน

(๑) ทบทวนรูปแบบการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการเพื่อให้เกิด ผลสัมฤทธิ์ในการอนุรักษ์พลังงานภายใต้แผนอนุรักษ์พลังงาน ๒๐ ปี โดยเสนอแนวทางการดำเนินการ ตลอดจน การปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (พน.)

(๒) วางแผนรูปแบบการขนส่งสาธารณะและสิ่งอำนวยความสะดวก อย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนมาใช้ระบบขนส่งสาธารณะ และกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการ บริหารจัดการรถยนต์ตามประสิทธิภาพการใช้เชื้อเพลิง อาทิ มาตรการส่งเสริมการเปลี่ยนรถยนต์เมื่ออายุการใช้งาน ถึงระดับหนึ่ง มาตรการตรวจสภาพรถยนต์ที่มีอายุเกิน ๗ ปี อย่างเคร่งครัด และกำหนดอัตราภาษีรถยนต์แบบ

อัตราก้าวหน้าตามจำนวนปี การใช้งาน รวมทั้งการกำหนดมาตรการส่งเสริมรถยนต์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การกำหนดแนวทางการอนุรักษ์พลังงานในสาขาขนส่งเป็นรูปธรรมชัดเจนมากขึ้น (พ.น. คค. กค. และ อค.)

๑.๕) โครงสร้าง กลไก และการกำกับดูแล

(๑) ปรับโครงสร้างการบริหารจัดการในสาขาพลังงานให้มีเอกภาพ โดยเร่งดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๕ ที่กำหนดให้โอนย้ายการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และการไฟฟ้านครหลวงมาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงพลังงาน เพื่อให้โครงสร้าง กลไก และการกำกับดูแลด้านพลังงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (พ.น. และ มท.)

(๒) ปรับปรุงแนวทางการกำกับดูแลกิจการพลังงานให้มีเอกภาพมากยิ่งขึ้น โดยประเมินและทบทวนการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานที่ผ่านมา (พ.น. และ มท.)

(๓) ปรับระบบการรับซื้อไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าพลังงานทดแทน โดยควรมีหน่วยงานกลางทำหน้าที่เป็นคู่สัญญากับผู้ประกอบการโรงไฟฟ้าพลังงานทดแทน แทนการอนุญาตให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคและการไฟฟ้านครหลวงเป็นคู่สัญญาโดยตรงกับผู้ประกอบการโรงไฟฟ้าพลังงานทดแทนเพื่อให้เกิดการบูรณาการในการซื้อขายไฟฟ้า และเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และความโปร่งใส รวมทั้งเพื่อประโยชน์ในการติดตามการดำเนินการของโรงไฟฟ้าพลังงานทดแทนอย่างเป็นระบบทั้งในเชิงปริมาณการผลิตไฟฟ้า และประสิทธิภาพการผลิตไฟฟ้า เพื่อให้สามารถนำไปประกอบการวางแผนการผลิตพลังงานไฟฟ้าในภาพรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป (พ.น.)

๒) ข้อเสนอปฏิรูปประเทศไทยที่ควรเสนอให้สภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณา

-ไม่มี-

๒.๘ การปฏิรูปด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

๒.๘.๑ การปฏิรูปด้านสาธารณสุข

๑) หลักการและเหตุผล การปฏิรูปด้านสาธารณสุข ต้องเป็นการปฏิรูปทั้งระบบ อย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านระบบบริการสุขภาพ ตั้งแต่การสร้างเสริมสุขภาพ การควบคุมและป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสุขภาพ รวมถึงการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย ด้านระบบสนับสนุนการจัดการบริการสุขภาพ ทั้งเรื่องกำลังคน การเงินการคลัง ทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการแพทย์ และระบบข้อมูลสุขภาพ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายสูงสุด คือการสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงบริการสุขภาพและได้รับบริการที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดทั้งในด้านการบริหารจัดการและการเลือกใช้มาตรการที่คุ้มค่าในการดำเนินการ

๒) ประเด็นสำคัญที่ต้องปฏิรูป ประกอบด้วย (๑) ปฏิรูประบบสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคและการจัดการกับภัยคุกคามสุขภาพ (๒) การยกระดับคุณภาพระบบบริการสุขภาพ (๓) การปรับระบบการบริหารจัดการในการผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพ และ (๔) การพัฒนาระบบการเงินการคลังและระบบหลักประกันสุขภาพ

๓) ข้อเสนอแนะทางการปฏิรูป

๓.๑) ระยะเร่งด่วนที่รัฐบาลสามารถดำเนินการได้เอง

(๑) จัดตั้งคณะกรรมการระดับเขตสุขภาพเพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการร่วมกันทั้งในเรื่องงบประมาณ บุคลากร และครุภัณฑ์ของสถานบริการทั้งภาครัฐและเอกชนในแต่ละเขตสุขภาพ (สธ. กท. สตช. โรงเรียนแพทย์ และ สมาคมโรงพยาบาลเอกชน)

(๒) จัดทำแผนบริหารจัดการบุคลากรสาธารณสุขทั้งระบบ โดยมีแผนการผลิตและกระจายบุคลากรที่สอดคล้องกับการจัดระบบบริการสุขภาพในเขตสุขภาพ กำหนดกรอบอัตรากำลังคนที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ปรับปรุงระบบการจ้างงานที่มีความหลากหลาย จัดทำระบบความก้าวหน้าทางวิชาชีพแก่บุคลากรทุกระดับและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากร (สธ. กท. และ โรงเรียนแพทย์)

(๓) กำหนดบทบาทและขอบเขตในการดำเนินการจัดระบบบริการสุขภาพระหว่างผู้ซื้อบริการและผู้ให้บริการให้ชัดเจน รวมทั้งกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดร่วมกันในการดำเนินการ (สธ. และ สปสช.)

(๔) จัดทำมาตรฐานข้อมูลและรหัสกลางที่สามารถเชื่อมโยงกันระหว่างระบบประกันสุขภาพทั้ง ๓ กองทุน ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการระบบ (สปสช. สธ. กค. รง. กท. และ โรงเรียนแพทย์)

(๕) จัดทำแผนพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการแพทย์ (Excellence Center) ในภาพรวมของประเทศช่วงระยะ ๕-๑๐ ปี ที่เป็นเครือข่ายของสถานบริการทุกสังกัดทั้งภาครัฐและเอกชนให้ครอบคลุมทั้งเรื่องบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ครุภัณฑ์ทางการแพทย์ การเงิน การคลัง และกลไกการบริหารจัดการในภาพรวมอย่างเป็นเอกภาพ (สธ. กท. กทม. โรงเรียนแพทย์ และ สมาคมโรงพยาบาลเอกชน)

(๖) จัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อเฝ้าระวังโรคระบาดร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน และจัดทำระบบการบริหารจัดการความรู้เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ชายแดนและพื้นที่ที่มีแรงงานข้ามชาติอาศัยอยู่ (สธ. รง. และ มท.)

๓.๒) ข้อเสนอปฏิรูปประเทศไทยที่ควรเสนอให้สภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณา

(๑) พัฒนาระบบการเงินการคลังด้านสุขภาพ โดยให้มีการร่วมจ่ายบริการสุขภาพระหว่างรัฐและผู้ใช้บริการตามเศรษฐฐานะ อาทิ การตั้งกองทุนออมทรัพย์เพื่อสุขภาพโดยให้ประชาชนจ่ายสมทบเข้ากองทุนการให้ผู้ป่วยร่วมจ่ายเมื่อเข้ารับบริการ (Co-payment) และการให้ผู้ป่วยรับภาระค่ารักษาพยาบาลส่วนแรกก่อนแล้วให้รัฐเป็นผู้รับภาระในส่วนที่เกิน (Deductible) เพื่อให้มีการควบคุมระดับค่าใช้จ่ายให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

(๒) ถ่ายโอนภารกิจการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคในระดับปฐมภูมิให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) โดยมีการปรับระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะระเบียบเงิน

บำรุงของ อปท. ให้มีความยืดหยุ่นและคล่องตัวในการบริหารจัดการงบประมาณ การกำหนดค่าตอบแทนของบุคลากร รวมทั้งการวางระบบและโครงสร้างการบริหารที่รองรับการถ่ายโอนให้ชัดเจน และการบริหารจัดการเรื่องตำแหน่ง

(๓) ปรับปรุงกฎระเบียบภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗ เพื่อแก้ไขปัญหาหลักเกณฑ์การจ่ายเงินค่าชดเชยค่ารักษาพยาบาลที่มีความยุ่งยากและลดความซ้ำซ้อนกับกองทุนหลักประกันสุขภาพภาครัฐอื่น ๆ

๒.๘.๒ การปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) หลักการและเหตุผล ทรัพยากรธรรมชาติในปัจจุบันอยู่ในภาวะเสื่อมโทรมจากการเพิ่มขึ้นของประชากร และการพัฒนาเศรษฐกิจที่มุ่งขยายการเจริญเติบโตและแข่งขันทางการค้าการลงทุน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงการบริหารจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติเกินกว่าศักยภาพ และส่งผลกระทบต่อความสมดุลของระบบนิเวศ นอกจากนี้ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติยังไม่ได้กระจายไปยังคนกลุ่มต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม เนื่องจากการบริหารจัดการยังมีจุดอ่อน ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคม จนทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในสังคมไทย ประกอบกับเครื่องมือทางนโยบาย กฎ ระเบียบ กฎหมาย หลายฉบับล้าสมัย ไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนทั้งในเชิงสังคม เศรษฐกิจและวิถีชีวิตได้ ในขณะที่การจัดการมลพิษ ทั้งขยะ ของเสียอันตราย สารเคมีและวัตถุอันตรายยังไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เนื่องจากขาดความพร้อมในการบริหารจัดการ ส่งผลให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นต่อการบริหารจัดการของภาครัฐ

๒) ประเด็นสำคัญที่ต้องปฏิรูป จำเป็นต้องปฏิรูประบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งทรัพยากรป่าไม้ ที่ดิน น้ำ การจัดการมลพิษ เพื่อเปิดโอกาสให้คนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างทั่วถึง ลดผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต กระจายอำนาจการจัดการสิ่งแวดล้อมสู่ท้องถิ่น ทบทวนและแก้ไขปรับปรุงกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แก้ไขปัญหาการทุจริตและการแทรกแซงจากการเมือง

๓) ข้อเสนอแนวทางการปฏิรูป

๓.๑) ระยะเร่งด่วนที่รัฐบาลสามารถดำเนินการได้เอง

(๑) ทรัพยากรป่าไม้ ดำเนินการปราบปรามและป้องกันการบุกรุกทำลายป่าอย่างเข้มงวด เร่งรัดการฟื้นฟูพื้นที่ป่าและป่าต้นน้ำ และบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้อย่างบูรณาการ (ทส. กท. มท. ภาคเอกชน และภาคประชาชน)

(๒) ทรัพยากรที่ดิน เร่งรัดการดำเนินงานของกลไกการจัดสรรที่ดินให้แก่ผู้ยากไร้ การแก้ไขปัญหาการจัดการที่ดินของรัฐ การจัดทำฐานข้อมูลที่ดินเพื่อการบริหารจัดการ (Clearing House) อย่างเป็นระบบ และพัฒนาระบบฐานข้อมูลการถือครองที่ดินให้สามารถติดตามตรวจสอบและเปิดเผยต่อสาธารณชนได้ทั้งที่ดินของรัฐและเอกชน รวมทั้งจัดให้มีกลไกควบคุมการถือครองที่ดิน เช่น การจัดเก็บภาษีที่ดินในอัตราก้าวหน้า กำหนดเพดานการถือครองที่ดินที่เหมาะสม และกำหนดมาตรการป้องกันการถือครองที่ดินของคนต่างชาติ (ทส. กษ. มท. กค. นร. สถาบันบริหารจัดการที่ดิน (องค์การมหาชน) และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง)

(๓) ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รัฐบาลควรพิจารณาปรับเปลี่ยนทิศทางการพัฒนา หรือพิจารณายกเลิกโครงการพัฒนาที่ทำลายระบบนิเวศและแหล่งอาหาร และส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว (ทส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง).

(๔) ทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ ปรับปรุงนโยบายมาตรการ กฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรชีวภาพที่เกิดประโยชน์สูงสุดและยั่งยืน รวมทั้งกำหนดมาตรการในการปฏิบัติตามมาตรการเพื่อการแบ่งปันผลประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม (ทส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

(๕) ทรัพยากรน้ำและการบริหารจัดการน้ำ เสนอกฎหมาย ๓ ฉบับ ได้แก่ (๑) ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. .... เพื่อให้การบริหารทรัพยากรน้ำของประเทศทั้งระบบเป็นไปอย่างบูรณาการเชื่อมโยงกันทั้งระดับลุ่มน้ำและระดับประเทศ (๒) ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... เพื่อเป็นกฎหมายแม่บทด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ แก้ไขปัญหาอุทกภัย ภัยแล้ง การอุปโภค บริโภค รวมไปถึงการจัดสรรน้ำอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และมีประสิทธิภาพตลอดจนมีองค์การที่เหมาะสมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในทุกระดับ และ (๓) ร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการประปาเอกชน พ.ศ. .... ให้มีความสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... และพัฒนาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน (คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ทส. กษ. และ มท.)

(๖) ปรับปรุงระบบการจัดการขยะและของเสียอันตราย ปรับปรุงระบบการคัดแยกขยะจากต้นทางตาม Roadmap การจัดการขยะและของเสียอันตราย ที่ คสช. ได้อนุมัติไปแล้ว โดยให้สถานที่ราชการเป็นต้นแบบในการลดและแยกขยะ ผลักดันกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลดและนำของเสียมาใช้ประโยชน์ การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในการคัดแยกประเภทขยะหรือการออกมาตรการจูงใจในการแยกขยะ การให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องการคัดแยกขยะอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง เร่งดำเนินการกำจัดขยะตกค้างสะสมในพื้นที่วิกฤติ รวมทั้งสนับสนุนการลงทุนเพื่อจัดการขยะในเชิงพาณิชย์อย่างครบวงจร ตั้งแต่ธุรกิจต้นทาง (ผู้ขายขยะรีไซเคิล) ธุรกิจกลางทาง (ธุรกิจรับซื้อ - ขาย และคัดแยกขยะรีไซเคิล) จนถึงธุรกิจปลายทาง (ธุรกิจและอุตสาหกรรมแปรรูปขยะรีไซเคิล) (ทส. มท. อก. สธ. พน. ศธ. วท. กค. และ กษ.)

(๗) ปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการสารเคมี พัฒนาฐานข้อมูลสารเคมีให้เชื่อมโยงเป็นระบบเพื่อการบริหารจัดการพัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ในการจัดการสารเคมี อาทิ ระบบประกันอุบัติเหตุ รวมถึงมาตรการจูงใจเพื่อสนับสนุนให้ภาคเอกชนดำเนินการภายใต้ความรับผิดชอบต่อสังคม และการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) การประเมินผลกระทบสุขภาพ (EHIA) และการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) โดยบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมีในภาคเกษตร โดยส่งเสริมการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice: GAP) ลดการใช้สารเคมีที่มีความเสี่ยงสูงและส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ในภาคอุตสาหกรรม ควบคุมให้มีการบำบัดและกำจัดสารเคมีและกากของเสียอันตรายอย่างถูกต้องและป้องกันการลักลอบทิ้ง และส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในภาคสาธารณสุขและผู้บริโภค ส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ลดการใช้สารเคมีที่มีความเสี่ยงสูง (สธ. กษ. อก. และ ทส. ร่วมกับภาคเอกชน)

(๘) **ปรับปรุงเครื่องมือในการตัดสินใจทางด้านสิ่งแวดล้อม**
โดยเริ่มต้นนำเครื่องมือที่ช่วยในการตัดสินใจในระดับนโยบายมาใช้ ได้แก่ การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) ซึ่งเป็นกระบวนการที่ใช้คาดการณ์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากนโยบาย แผนงานของรัฐ ก่อนที่จะมีการตัดสินใจดำเนินนโยบายหรือแผนงานนั้น ๆ รวมทั้งเสนอแนะทางเลือกเพื่อหาแนวทางที่ดีที่สุดในการป้องกัน และลดผลกระทบ รวมทั้งการชดเชยด้านสิ่งแวดล้อม นอกเหนือจากการใช้ระบบ EIA, EHIA ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้พิจารณาผลกระทบสิ่งแวดล้อมในระดับโครงการเท่านั้น โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สศช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันกำหนดประเภทของแผนหรือยุทธศาสตร์รายสาขาที่มีความสำคัญและอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงที่จะต้องจัดทำ SEA ต่อไป (ทส. และ สศช. พิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

๓.๒) ข้อเสนอปฏิรูปประเทศไทยที่ควรเสนอให้สภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณา

(๑) **ปฏิรูปโครงสร้างและระบบการวิเคราะห์ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EIA และ EHIA)** โดยแยกเจ้าของโครงการออกจากการเป็นผู้จัดทำ EIA ซึ่งควรเป็นบุคคลที่ไม่มีส่วนได้เสียกับโครงการ (Third Party) โดยเจ้าของโครงการจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดทำ EIA และควรมีการกำหนดอายุ EIA ที่มีการอนุมัติแล้ว หากยังไม่ดำเนินการภายในเวลาดำเนินการที่กำหนด ควรมีการจัดทำ EIA ใหม่ และ EIA ต้องมีผลต่อการตัดสินใจยุติโครงการนั้น ๆ หากมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง ทั้งนี้ การปฏิรูปดังกล่าว ควรพิจารณาบนพื้นฐานของการไม่ก่ออุปสรรคหรือข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศโดยรวมด้วย

(๒) **ปฏิรูประบบภาษีสิ่งแวดล้อม** โดยกระทรวงการคลังควรเร่งผลักดัน พ.ร.บ. มาตรการการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแรงจูงใจในการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและลดการก่อมลพิษ

(๓) **ปฏิรูปกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ให้ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป** เช่น พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในเรื่องสิทธิของประชาชน การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการใช้มาตรการ SEA เป็นต้น และผลักดันร่างกฎหมายใหม่ เช่น พ.ร.บ. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ร.บ. องค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ พ.ร.บ. เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม และกฎหมายเฉพาะด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศซึ่งมีการยกร่างไว้แล้วโดยองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งทบทวนกฎหมายกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ชุมชนจะสามารถเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มกระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อการพัฒนา โดยกำหนดรูปแบบ ขั้นตอน กระบวนการมีส่วนร่วม และสัดส่วนของภาคประชาชนในคณะกรรมการ/กลไกการตัดสินใจต่าง ๆ ตลอดจนจัดตั้งศาลพิเศษสำหรับพิจารณาคดีว่าด้วยความผิดที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขึ้นมาเป็นการเฉพาะจัดตั้งศาลพิเศษสำหรับพิจารณาคดีว่าด้วยความผิดที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขึ้นมาเป็นการเฉพาะ

(๔) **สิทธิด้านการใช้น้ำและการบริหารจัดการน้ำเพื่อความยั่งยืน**
มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม ได้แก่

- การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การมีสิทธิแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในการจัดทำแผนการจัดการ ทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน การสร้างกติกา และกระบวนการที่สามารถลดความขัดแย้งระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการพัฒนาและบริหารจัดการน้ำ

- การใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยแท้จริง การร่วมกันอนุรักษ์ดูแล บำรุงรักษาทรัพยากรน้ำ รวมทั้งสิทธิด้านการใช้น้ำที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ตลอดจนการชดเชยบนหลักผู้ได้รับผลประโยชน์เป็นผู้จ่าย

(๕) การผลักดันการจัดตั้งองค์กรอิสระต่าง ๆ เพื่อให้มีบทบาท ในการตรวจสอบถ่วงดุลการกำหนดนโยบายสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อม เช่น องค์กรอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและ สุขภาพ

๒.๙ การปฏิรูปด้านสื่อสารมวลชน

๒.๙.๑ หลักการและเหตุผล ที่ผ่านมามีการสื่อสารมวลชนมีปัญหาที่สำคัญ ได้แก่

๑) การไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน เป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดปัญหาต่าง ๆ ในวงการวิชาชีพสื่อมวลชน เช่น นำเสนอเนื้อหาที่บิดเบือนโดยมีผลประโยชน์แอบแฝงหรือนำเสนอเนื้อหาที่มุ่งตอบสนองความต้องการของนายทุนหรือมุ่งผลกำไรทางธุรกิจ โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อคนในสังคม โดยเฉพาะการนำเสนอละครซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนในสังคม มักแฝงความรุนแรงหรือแบบอย่างที่ไม่ดี

๒) การแทรกแซงสื่อโดยการเมือง และกลุ่มทุนต่าง ๆ ใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการบิดเบือนหรือสร้างกระแสเพื่อหวังประโยชน์ของตนเป็นหลัก

๓) การขาดองค์กรที่คอยตรวจสอบสื่อ และการไม่มีกฎหมายหรือกฎระเบียบที่ใช้บังคับลงโทษสื่อมวลชนที่ทำผิดจรรยาบรรณ เป็นเหตุให้สื่อมวลชนยังคงละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักวิชาชีพที่ดี และขาดความรับผิดชอบต่อสังคม

๔) การขาดการกำกับดูแลสื่อสังคมออนไลน์หรือโซเชียลมีเดียอย่างเป็นระบบ ในโลกยุคดิจิทัลที่สื่อสังคมออนไลน์สามารถส่งต่อข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและกระจายออกไปในวงกว้าง เช่น Facebook Twitter และ Youtube เป็นต้น ผู้รับสารจึงเข้าไปมีบทบาทเป็นผู้ส่งสารในสังคมออนไลน์ซึ่งเป็นพื้นที่แห่งเสรีภาพที่ไร้ขอบเขตที่อาจมีการเสริมแต่งเนื้อหาข้อมูลข่าวสารและเผยแพร่กระจายออกไป ทำให้ข้อมูลมีการบิดเบือน

๕) การขาดการส่งเสริม/สนับสนุนสื่ออย่างจริงจังในการนำเสนอรายการที่เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์สังคม จึงทำให้ขาดแคลนรายการหรือการนำเสนอเนื้อหาที่ส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความสามัคคี ที่จะช่วยส่งเสริมและกล่อมเกลาคิดใจให้คนดูได้รู้จักคิด พัฒนาตนเองและสังคมให้ดียิ่งขึ้น

๖) การขาดการส่งเสริม/สนับสนุนให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับดูแลและตรวจสอบสื่อ ทั้งที่เป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงมากที่สุด จึงทำให้ประชาชนขาดความเข้าใจและไม่เห็นความสำคัญของผลกระทบที่เกิดจากสื่อ

๗) การขาดการสร้างเสริมศักยภาพประชาชนให้รู้เท่าทันสื่อ ในโลกยุคดิจิทัลทำให้ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ได้รับการกลั่นกรองความเหมาะสม หลังไหลเข้ามาเป็นจำนวนมากอย่างรวดเร็ว จนผู้รับสารหรือประชาชนส่วนใหญ่ที่ไม่ได้รับการสร้างความรู้ความเข้าใจหรือรู้เท่าทันภัยของสื่อ อาจหลงเชื่อได้โดยง่าย

๒.๙.๒ ประเด็นสำคัญที่ต้องปฏิรูป ประกอบด้วย

- ๑) การกำกับให้สื่อมวลชนปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ
- ๒) การผลักดัน ร่าง พ.ร.บ. ที่เกี่ยวข้องกับสื่อสารมวลชน
- ๓) การจัดตั้งองค์กรตรวจสอบสื่อ และพัฒนากฎหมายหรือกฎระเบียบที่กำหนดบทลงโทษสื่อมวลชนที่ทำผิดจรรยาบรรณ
- ๔) การปรับปรุง/พัฒนากฎหมายให้มีความทันสมัยและทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว
- ๕) การจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมให้สื่อมวลชนรวมทั้งภาคประชาชน จัดทำรายการที่นำเสนอเนื้อหาที่เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์สังคม
- ๖) การส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา กำกับดูแล และตรวจสอบสื่อสารมวลชน
- ๗) การเสริมสร้างศักยภาพประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจ และรู้เท่าทันสื่อ

๒.๙.๓ ข้อเสนอแนะทางปฏิรูป

- ๑) ระยะเร่งด่วนที่รัฐบาลสามารถดำเนินการได้เอง
  - ๑.๑) สร้างกลไก ๓ ฝ่าย ได้แก่ ภาคสื่อมวลชน ภาครัฐ และภาคประชาชนให้กำกับดูแลสื่อสารมวลชนทุกประเภทให้ปฏิบัติหน้าที่ภายใต้จรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด โดยพัฒนากฎหมายหรือกฎระเบียบให้กลไกดังกล่าวเป็นอิสระจากการเมืองภายใต้ขอบเขตที่ชอบด้วยกฎหมาย และมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลจัดระเบียบสื่อมวลชน ตลอดจนกำหนดบทลงโทษสื่อมวลชนที่ทำผิดจรรยาบรรณ (สสน.)
  - ๑.๒) พัฒนาหน่วยงานด้านสื่อมวลชนภาครัฐ ทั้งสื่อวิทยุกระจายเสียงและสื่อโทรทัศน์ให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน รวมทั้งปลูกฝังหรือสร้างการเรียนรู้เท่าทันสื่อ ตลอดจนนำเสนอประเด็นการพัฒนาประเทศที่เป็นวาระแห่งชาติหรือแนวทางการพัฒนาประเทศที่สำคัญ (นร. และ กสทช.)
  - ๑.๓) จัดโครงการส่งเสริมสื่อมวลชน สื่อชุมชน ให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีความรับผิดชอบต่องสังคม โดยยกย่องและส่งเสริมสื่อมวลชนที่มีจรรยาบรรณวิชาชีพและรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และระวังสื่อในสังคมด้วยการสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังสื่อ (นร. และ กสทช.)
  - ๑.๔) กำหนดหรือส่งเสริมให้สื่อมวลชนทุกแขนงเปิดพื้นที่สำหรับการเสนอข่าวสารของภาคประชาชน และมีช่วงเวลาที่น่าเสนอข่าวสารที่เป็นสาระด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อพัฒนาศักยภาพประชาชนผู้บริโภคสื่อ (กสทช.)

๑.๕) พัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับสื่อสารมวลชนในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ อาทิ หลักสูตร “ความรู้เท่าทันสื่อ” บรรจุไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา รวมถึงจัดสรรทุนการศึกษาด้านสื่อมวลชนแก่เยาวชน และสื่อมวลชน เพื่อให้มีสื่อมวลชนที่มีคุณภาพ (ศธ. สพฐ. และ สกอ.)

๑.๖) ทบทวน ปรับปรุง และพัฒนานโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

(๑) ทบทวนร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและส่งเสริมมาตรฐานผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชน พ.ศ. .... เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและส่งเสริมมาตรฐานผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชน แก้ไขปัญหาการแทรกแซงสื่อสารมวลชน และควบคุมสื่อมวลชนให้ปฏิบัติตามกรอบจริยธรรมขององค์กรวิชาชีพสื่อมวลชน

(๒) ปรับปรุง พ.ร.บ. องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยพิจารณาคุณสมบัติของผู้ขอสัมปทานประกอบ และไม่ใช้เกณฑ์การยื่นข้อเสนอด้วยจำนวนเงินเป็นตัวตั้ง เพื่อให้สื่อมวลชนที่มีคุณภาพสามารถเข้ามาร่วมแข่งขันการประมูลได้ และ พ.ร.บ. การประกอบกิจการวิทยุและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ไม่ควรเพิ่มสิทธิให้แก่ผู้ประกอบการในการถือครองธุรกิจที่เกี่ยวข้องกัน เนื่องจากจะทำให้เกิดการผูกขาดทางธุรกิจ

(๓) พัฒนานโยบายหรือกฎระเบียบให้ผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนทุกประเภท ต้องสังกัดองค์กรวิชาชีพ เพื่อให้องค์กรวิชาชีพดังกล่าว กำกับดูแล ควบคุมและตรวจสอบการทำงานของสื่อมวลชนด้วยตนเอง รวมทั้งมีช่วงเวลานำเสนอเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ตลอดจนส่งเสริมทัศนคติและค่านิยมที่ดี โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน

(๔) พัฒนานโยบายที่เกี่ยวกับสื่อดิจิทัล เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี สามารถนำไปกำกับดูแลสื่อออนไลน์รวมทั้งบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการบิดเบือนข่าวสารหรือสร้างความแตกแยก และแพร่กระจายข่าวสารอย่างรวดเร็ว

๒) ข้อเสนอปฏิรูปประเทศไทยที่ควรเสนอให้สภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณา

-ไม่มี-

๒.๑๐ การปฏิรูปด้านสังคม

๒.๑๐.๑ **หลักการและเหตุผล** สถานการณ์ด้านสังคมของไทยยังมีปัญหาในหลายด้าน ประกอบด้วย ด้านความเหลื่อมล้ำ ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะด้านรายได้ การถือครองที่ดิน การเข้าถึงบริการพื้นฐานของรัฐ ซึ่งนำไปสู่ความขัดแย้งในสังคม ด้านสวัสดิการที่ยังไม่ครอบคลุมและทั่วถึงทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเด็กปฐมวัยที่มาจากครอบครัวยากจน กลุ่มแรงงานนอกระบบ และกลุ่มผู้สูงอายุที่ยังมีความเปราะบางด้านการเงินและสุขภาพ ด้านคุณภาพชีวิตแรงงานซึ่งยังไม่มีความปลอดภัยเทียบเท่าตามมาตรฐานสากล และยังมีปัญหาความขัดแย้งระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง รวมทั้งยังขาดหลักประกันความมั่นคงทางรายได้ และด้านการส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศมากกว่าการพัฒนากีฬาเพื่อมวลชน ทำให้ประชาชนยังไม่เห็นความสำคัญของการเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ อีกทั้งการบริหารจัดการด้านกีฬามีการดำเนินการแบบแยกส่วน โดยเน้นพัฒนาศักยภาพในการจัดการแข่งขันมากกว่าการส่งเสริมอุตสาหกรรมกีฬาอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้องค์กรกีฬาอาชีพยังไม่มีการบริหารจัดการในรูปแบบธุรกิจการกีฬา

๒.๑๐.๒ **ประเด็นสำคัญที่ต้องปฏิรูปด้านสังคม** ได้แก่ การลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคมไทย การจัดระบบสวัสดิการสังคมให้ครอบคลุมผู้ด้อยโอกาสและแรงงานนอกระบบ การยกระดับคุณภาพชีวิตแรงงาน และการพัฒนาการกีฬา

๒.๑๐.๓ ข้อเสนอแนวทางการปฏิรูป

๑) ระยะเร่งด่วนที่รัฐบาลสามารถดำเนินการได้เอง

๑.๑) **เร่งผลักดัน พ.ร.บ. กองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔** สู่การบังคับใช้ โดยให้บูรณาการเชื่อมโยงระบบการบริหารจัดการกับกองทุนประกันสังคม โดยเฉพาะในส่วนของสิทธิประโยชน์ตามมาตรา ๔๐ ของ พ.ร.บ. ประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ และแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้มีความเป็นเอกภาพและไม่ให้เกิดภาระงบประมาณที่ซ้ำซ้อนและไม่เป็นธรรมต่อกลุ่มอื่น (กค. และ รง.)

๑.๒) **เร่งรัดการดำเนินการจัดสรรที่ดินของรัฐ**ให้กับผู้ยากจน ผู้ด้อยโอกาส เกษตรกรรายย่อยฐานะยากจนเพื่อใช้ประกอบอาชีพสร้างรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิต ตามความจำเป็นและเหมาะสม (ทส. มท. และ กค.)

๑.๓) **สร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการพื้นฐานของรัฐ** ทั้งด้านการศึกษา และการสาธารณสุข (ศธ. และ สธ.)

๑.๔) **สำรวจและจัดทำทะเบียนกลุ่มเป้าหมายผู้ยากจนและผู้ด้อยโอกาส** พร้อมจัดสวัสดิการพื้นฐานและให้การสงเคราะห์ (พม.)

๑.๕) **เร่งผลักดันร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน) พ.ศ. .... โดยเร็ว** เพื่อจัดตั้งสถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน) ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งจะหน่วยงานที่

ดำเนินการส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ได้มาตรฐานสากล รวมทั้งออกกฎหมายลูกที่เกี่ยวข้องตาม พ.ร.บ. ความปลอดภัยให้ครบถ้วน (รง. และ ยธ.)

๑.๖) เร่งรัดการดำเนินการตรวจสอบและคุ้มครองแรงงานในสถานประกอบการ เพื่อให้แรงงานได้รับค่าจ้าง สวัสดิการและการคุ้มครองต่าง ๆ ตามสิทธิของแรงงานตามที่กฎหมายกำหนด (รง.)

๑.๗) ส่งเสริมการเข้าถึงฐานข้อมูลแรงงานต่างด้าวของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเชื่อมโยงให้เกิดการใช้ประโยชน์ร่วมกันในการบริหารจัดการและคุ้มครองแรงงานต่างด้าวอย่างเป็นระบบ (รง. สธ. ศธ. สตช. มท. และ พม.)

๑.๘) พัฒนารูปแบบการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ โดยให้ผสมผสานกับรูปแบบการบริการด้านสุขภาพอนามัยในสถานบริการสาธารณสุขให้เป็นแบบองค์รวม ทั้งเรื่องการให้คำแนะนำปรึกษาด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตให้มีการเคลื่อนไหวร่างกายในการประกอบกิจวัตรประจำวันมากขึ้น การจัดทำรูปแบบการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัยเพื่อลดโรค (กก. สธ. ศธ. และ มท.)

๒) ข้อเสนอปฏิรูปประเทศไทยที่ควรเสนอให้สภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณา

-ไม่มี-

๒.๑๑ การปฏิรูปด้านอื่น ๆ

๒.๑๑.๑ การปฏิรูปด้านการเกษตร

๑) หลักการและเหตุผล ภาคการเกษตรของไทยประสบปัญหาทั้งด้านเกษตรกร สถาบันเกษตรกร โครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร และการบริหารงานภาครัฐ โดยเกษตรกรเริ่มมีอายุมากขึ้น มีปัญหาการสืบทอดอาชีพ ปัญหาหนี้สิน ประสิทธิภาพของการประกันภัยพืชผลยังไม่ได้รับการยอมรับ และขาดสวัสดิการที่ดี สถาบันเกษตรกรยังมีปัญหาด้านความเชื่อถือและมีบทบาทจำกัด ในขณะที่โครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะการชลประทานยังไม่เพียงพอ การบริหารจัดการภาครัฐยังไม่มีประสิทธิภาพในหลายด้าน

๒) ประเด็นสำคัญที่ต้องปฏิรูป ควรให้ความสำคัญในด้าน (๑) การพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร (๒) การพัฒนาการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตร (๓) การพัฒนาทรัพยากรการเกษตรและโครงสร้างพื้นฐาน และ (๔) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งจะนำไปสู่การผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด สามารถแข่งขันได้กับต่างประเทศเพื่อช่วยยกระดับรายได้และชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้ดีขึ้น และมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรได้อย่างยั่งยืน

๓) ข้อเสนอแนวทางการปฏิรูป

๓.๑) ระยะเร่งด่วนที่รัฐบาลสามารถดำเนินการได้เอง

(๑) การพัฒนาเกษตรกร โดยการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร การสร้างระบบประกันภัยพิขผลทางการเกษตรแบบกลุ่มการผลิตในรูปแบบของสถาบันเกษตรกร และขยายผลให้ครอบคลุมภัยพิบัติและผลิตผลทางการเกษตรมากขึ้น การพัฒนาเกษตรกรสู่เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart farmer) การส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เข้าสู่ภาคเกษตร และการผลักดันให้มีการสร้างและออกกฎหมายระบบสวัสดิการให้ครอบคลุมแรงงานด้านการเกษตร ให้ได้รับการประกันสังคมครอบคลุมอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง โดยเกษตรกร ภาคเอกชนที่เกี่ยวกับการเกษตร และภาครัฐ มีส่วนร่วมในการจ่ายเงินเข้ากองทุนสวัสดิการเกษตรกร (กช. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น พณ. อก. กค. ศธ. วท. รง. สถาบันการเงิน สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นต้น)

(๒) การพัฒนาสถาบันเกษตรกร โดยการส่งเสริมให้สถาบันเกษตรกรเพิ่มบทบาทในฐานะเป็นผู้บริหารจัดการสินค้าเกษตรในพื้นที่ตลอดห่วงโซ่อุปทานและสร้างเครือข่ายการผลิตระหว่างสถาบันเกษตรกร เพื่อสร้างความเข้มแข็ง สร้างอำนาจ การต่อรอง และลดความเสี่ยงด้านราคาผลผลิตทางการเกษตร รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสหกรณ์ ให้สอดคล้องกับภารกิจของสหกรณ์ในแต่ละประเภท และการทบทวนข้อกฎหมายเกี่ยวกับสมาชิกสหกรณ์เพื่อให้ครอบคลุมทั้งบุคคลธรรมดาที่บรรลุนิติภาวะ นักเรียน/นักศึกษา และนิติบุคคลที่ไม่แสวงหากำไร เช่น โรงเรียน มหาวิทยาลัย เป็นต้น เพื่อเป็นการส่งเสริมขบวนการสหกรณ์ โดยคำนึงถึงหลักการและอุดมการณ์ของสหกรณ์ เพื่อพัฒนาให้ระบบสหกรณ์มีความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน (กช. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น กค. สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นต้น)

(๓) การพัฒนาสินค้าเกษตร ทั้งในด้านการผลิต การตลาดและการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร โดยการปรับโครงสร้างการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและความเหมาะสมของพื้นที่ ด้วยการจัดทำเขตเกษตรเศรษฐกิจ (Zoning) การกระจายการผลิตตลอดปี โดยการวางแผนการผลิตนอกฤดูในรูปแบบเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) ผ่านสถาบันเกษตรกร การลดต้นทุนการผลิต โดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการลดต้นทุนปัจจัยการผลิตในชุมชน การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ลดต้นทุนการผลิต และพัฒนาการแปรรูปชั้นกลางและสูงให้กับสินค้าเกษตร รวมทั้งพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย การยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยอาหาร การพัฒนาด้านการตลาด ทั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร ตลาดชุมชนประจำสัปดาห์/ตลาดสินค้าเกษตรเพื่อสุขภาพ รวมทั้งเพิ่มการใช้ประโยชน์จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย การขยายผลการปรับระบบการผลิตการเกษตรไปสู่ระบบเกษตรกรรมที่ยั่งยืน โดยอาศัยกลไกที่มีอยู่ อาทิ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เป็นต้น และจัดทำพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนขยายผลการทำงานกฎหมายเกี่ยวกับการใช้วัตถุดิบทรัพยากรทางการเกษตร เพื่อกำกับดูแลและควบคุมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมระบบการทำเกษตรแบบมีพันธสัญญาที่เป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งบริษัทเอกชนและเกษตรกรรายย่อยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นหลักประกันทั้งด้านรายได้ให้กับเกษตรกรและความมั่นคงด้านวัตถุดิบแก่ภาคอุตสาหกรรมทางการเกษตร โดยให้ความสำคัญกับสถาบันและองค์กรเกษตรกร ในการเป็นคู่สัญญา กับบริษัท และ

กำหนดกลไกและมาตรการที่เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำกับดูแลให้เกษตรกรและผู้ประกอบการดำเนินงานร่วมกัน บนพื้นฐานของการแบ่งปันประโยชน์อย่างเสมอภาค โปร่งใสและเป็นธรรม และการพิจารณา พ.ร.บ. ความปลอดภัยทางชีวภาพเนื่องจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม พ.ศ. .... ซึ่งจะมีผลต่อทั้งเกษตรกร ผู้ส่งออก และเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศ (กษ. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น มท. พณ. วท. วช. สกว. ทส. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สถาบันการศึกษา หมอติณอาสา ศูนย์ปราชญ์ชุมชน สถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน และผู้แทนภาคประชาชน เป็นต้น รวมทั้งคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ และ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน เป็นต้น)

(๔) การพัฒนาทรัพยากรการเกษตรและโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร โดยการพัฒนากระบวนการคุ้มครองที่ดินให้เกษตรกรรายย่อยมีที่ดินเป็นของตนเองหรือมีสิทธิ์ทำกินในที่ดิน การฟื้นฟูและปรับปรุงคุณภาพดินที่เสื่อมโทรม การลดความเสี่ยงและรับมือกับภัยธรรมชาติ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน และการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ภาคการเกษตร รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการเช่าที่ดินของเกษตรกรและพิจารณาแนวทางวิธีการขายฝากที่ดินการเกษตรในการนำที่ดินมาเป็นหลักประกันชำระหนี้ที่เหมาะสม รวมทั้งการเร่งรัดการพิจารณาออกกฎหมายเพื่อคุ้มครองพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการเกษตร เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้นำที่ดินที่เหมาะสมกับการเกษตรไปใช้เพื่อกิจกรรมอื่น ๆ รวมทั้งเพื่อควบคุมการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์ด้านเกษตรกรรมอย่างเต็มที่ (กษ. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น ทส. มท. วท. ทก. นร. พณ. อก. กค. คค. และ สคก. เป็นต้น)

(๕) การบริหารจัดการภาครัฐ โดยต้องพัฒนาระบบการส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับเกษตรกรที่มีประสิทธิภาพและทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กระแสความต้องการของผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งความต้องการของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตร โดยจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรของรัฐให้เป็น Smart Officer การปรับโครงสร้างองค์กรในระดับกระทรวง เพื่อให้เกิดการบูรณาการในการดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน ตลอดจนการบริหารจัดการภายในองค์กรที่จะให้ความสำคัญกับการทำงานเชิงรุก และสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหบทวนกฎหมายอยู่ในความดูแลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และเป็นหลักประกันคุ้มครองการผลิตและรายได้ของเกษตรกร (กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สคก. เป็นต้น)

๓.๒) ข้อเสนอปฏิรูปประเทศไทยที่ควรเสนอให้สภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณา

-ไม่มี-

๒.๑๑.๒ การปฏิรูปด้านความมั่นคง

๑) **หลักการและเหตุผล** ปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศ ที่สร้างการเชื่อมต่อระหว่างกันอย่างไร้พรมแดนได้ส่งผลกระทบต่อปัญหาด้านความมั่นคงในหลายมิติ และมีความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกอย่างซับซ้อน ฝ่ายความมั่นคงจึงต้องมีความพร้อมในการเผชิญปัญหาด้านความมั่นคง ที่เปลี่ยนแปลงจากภัยคุกคามแบบดั้งเดิม (Tradition Threat) เช่น การก่อการร้าย และการใช้กำลังทางทหาร เป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non Tradition Threat) เช่น ปัญหาคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายการค้ามนุษย์ การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ และภัยคุกคามจากการบุกกรุกทรัพย์สินทางวัฒนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เริ่มแผ่ขยายความรุนแรง ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ปัญหาความมั่นคงของประเทศในปัจจุบัน ยังเป็นผลกระทบมาจากการขาดความพร้อมในการปฏิบัติงานการขาดการบูรณาการทั้งระดับนโยบายและปฏิบัติ ในขณะที่หน่วยงานราชการอื่น ๆ ไม่มีการกำหนดแผนงานด้านความมั่นคง เนื่องจากข้อจำกัดของบทบาทหน้าที่และภารกิจหลักของหน่วยงาน ที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับนโยบายด้านความมั่นคง จึงส่งผลกระทบต่อ การกำหนดแผนงาน/โครงการ และงบประมาณ ตลอดจนบุคลากรและเครื่องมือเครื่องใช้ของหน่วยงานในการปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบริหารเหตุการณ์วิกฤติที่จำเป็นต้องระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วน

๒) **ประเด็นสำคัญที่ต้องปฏิรูป** ประกอบด้วย (๑) การพัฒนาระบบงานความมั่นคงทั้งการกำหนดนโยบาย การสนับสนุนบุคลากร งบประมาณและเครื่องมือ รวมทั้งสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงบทบาทการดำเนินการภายใต้กรอบนโยบายด้านความมั่นคง ตามอำนาจหน้าที่ และบทบาทภารกิจของหน่วยงานนั้น ๆ เช่น การบริหารจัดการผลประโยชน์และความมั่นคงของชาติทางทะเลการบริหารจัดการในภาวะวิกฤติ (๒) การบริหารจัดการชายแดน เพื่อลดผลกระทบจากการสร้างสถานการณ์ความไม่สงบตามแนวชายแดน ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง การค้ามนุษย์และสินค้าผิดกฎหมาย รวมทั้งความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน

๓) ข้อเสนอแนวทางการปฏิรูป

๓.๑) ระยะเร่งด่วนที่รัฐบาลสามารถดำเนินการได้เอง

(๑) สนับสนุนการพัฒนากองทัพ ให้มีเทคโนโลยียุทธโศปกรณ์และเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพทันสมัย ปลอดภัยและเพียงพอกับกำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่ ทั้งในด้านการรักษาความมั่นคง การสนับสนุนการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการปฏิบัติงานสนับสนุนและให้การช่วยเหลือในสถานการณ์วิกฤติ เช่น การช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติทั้งทางบก ทางเรือ และทางอากาศ (กท.)

(๒) ปรับปรุงแนวทางแก้ปัญหาภัยคุกคามด้านความมั่นคงทั้งระบบไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดทำและผลักดันนโยบายความมั่นคงด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศเพื่อใช้ในการกำหนดแผนงานของหน่วยงานต่าง ๆ ให้ครอบคลุมการแก้ปัญหาด้านความมั่นคงในทุกมิติ พร้อมทั้งสนับสนุนการบูรณาการการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานให้เป็นไปอย่างมีเอกภาพและประสิทธิภาพ (กท. และ สมช.)

(๓) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในนโยบายด้านความมั่นคง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานภาครัฐและสร้างจิตสำนึกในการรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ของชาติ เช่น การดูแลความปลอดภัยของชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคงในพื้นที่ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบเฝ้าระวัง และกลไกการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนเพื่อป้องกันภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non Tradition Threat) เช่น การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายการค้ามนุษย์ การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ และภัยคุกคามจากการบุกรุกทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กท. และ สมช.)

(๔) ควรทบทวนการกำหนดบทลงโทษของกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอันเป็นการล่วงละเมิดต่อสถาบันหลัก และการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ให้มีความเด็ดขาดและรุนแรงโดยครอบคลุมทั้งภัยคุกคามแบบดั้งเดิมและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (กท. และ สมช.)

๓.๒) ข้อเสนอปฏิรูปประเทศไทยที่ควรเสนอให้สภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณา
-ไม่มี-

๒.๑.๑.๓ การปฏิรูปด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรมไทย

๑) หลักการและเหตุผล ปัจจุบันศาสนาถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ มีการบิดเบือน ส่งผลให้ประชาชนไม่เข้าใจในหลักธรรมคำสอนของศาสนาอย่างแท้จริง ขาดภูมิคุ้มกันในการนำหลักธรรมคำสั่งสอนของศาสนามาใช้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวและกล่อมเกลาจิตใจคนให้ตั้งมั่น อยู่ในคุณงามความดี ประกอบกับการดำเนินนโยบายด้านศาสนาของภาครัฐขาดการประสานงานและบูรณาการให้ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งกฎหมายที่ใช้กำกับดูแลในปัจจุบันยังมีข้อจำกัดหลายประการ ในขณะที่กระแสโลกาภิวัตน์และความยืดหยุ่นเปิดกว้างของคนไทย ทำให้มีการรับวัฒนธรรมต่างชาติโดยไม่มีการกลั่นกรอง คัดเลือก และประยุกต์ให้เหมาะสมกับความเป็นไทย รวมถึงคนในชาติยังขาดความรู้สึภักภักภูมิจึงในความเป็นไทย โดยมีอิทธิพลของสื่อบางส่วนที่นำเสนอศิลปวัฒนธรรมอย่างไม่สร้างสรรค์ ส่งผลให้ศิลปวัฒนธรรมที่ดีของไทยมีการ บิดเบือน เปลี่ยนแปลง หรือถูกครอบงำ หรืออาจสูญหายไปจากสังคมไทย

๒) ประเด็นสำคัญที่ต้องปฏิรูป ควรเน้นประเด็นสำคัญ ได้แก่ (๑) การส่งเสริม การนำหลักคำสอนทางศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิต สร้างสังคมแห่งคุณธรรม จริยธรรมและอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน เพื่อสร้างเสริมความเข้มแข็งสถาบันทางศาสนาให้เป็นสถาบันหลักทางสังคมที่มีบทบาทต่อการพัฒนาจิตใจคนไทย (๒) การนำศิลปวัฒนธรรมไทยมาสร้างคุณค่าและมูลค่าต่อการพัฒนาประเทศ โดยสร้างความโดดเด่นในวัฒนธรรม และนำมาเชื่อมโยงเข้ากับด้านการบริการและการท่องเที่ยว เฝ้าระวังสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่ดีไม่ให้ สูญหายไปจากสังคมไทย รวมทั้งส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของไทยให้เป็นเครื่องมือในการสร้างความเป็น ไทยให้เป็นหนึ่งเดียว และ (๓) จัดให้มีการสังคายนาในด้านศาสนธรรม ด้านศาสนบุคคล ด้านศาสนพิธี และ ด้านศาสนสถาน เพื่อให้คงไว้ซึ่งความศรัทธาและหลักในการปฏิบัติที่ถูกต้อง

๓) ข้อเสนอแนวทางการปฏิรูป

๓.๑) ระยะเร่งด่วนที่รัฐบาลสามารถดำเนินการได้เอง

(๑) จัดระบบการเฝ้าระวังรักษาและคุ้มครองภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยมิให้ถูกลอกเลียนแบบ ฉกฉวยและละเมิดสิทธิ์ ด้วยการจดสิทธิบัตรหรือลิขสิทธิ์ภูมิปัญญาไทย (วธ. ศธ. พม. และ พณ.)

(๒) วางระบบการบริหารจัดการองค์ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมด้วยการคัดสรรคัดกรอง และถอดรหัสวัฒนธรรมไทยที่มีความโดดเด่นในแต่ละแขนง การจัดเก็บข้อมูลทางศิลปวัฒนธรรมที่มีฐานข้อมูลเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและใช้ประโยชน์ร่วมกัน และนำไปพัฒนาต่อยอดสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ เช่น การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนา แหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางศิลปะและขนบธรรมเนียมประเพณี และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นต้น (วธ. กก. สธ. และ ศธ.)

(๓) จัดกิจกรรมรณรงค์โดยใช้สื่อเชิงสร้างสรรค์หลากหลายรูปแบบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนมีค่านิยมในการเข้าถึงแก่นแท้ของหลักธรรมนำมาใช้ในการดำเนินชีวิต สร้างจิตสำนึกทางวัฒนธรรม การสนับสนุนการสร้างรากฐานวัฒนธรรมไทยที่เข้มแข็ง การปลูกฝังค่านิยม ๑๒ ประการ การเรียนรู้ความแตกต่างทางวัฒนธรรม การเลือกรับปรับใช้วัฒนธรรมต่างชาติให้เข้าวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของคนไทย การถ่ายทอดเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่ได้สร้างความภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทยและ คติความเชื่อที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างคนไทยทุกภูมิภาคและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของคนในประชาคมอาเซียน (กสทช. วธ. และ กต.)

(๔) ขยายผลต่อยอดการดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของคนไทย เช่น โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เป็นต้น (วธ. นร. และ อปท.)

(๕) กำหนดมาตรการดูแลสอดส่องพฤติกรรมของพระสงฆ์ที่กระทำผิดพระวินัย รวมทั้งจัดให้มีกลไกในการอุปถัมภ์ ปกป้องรักษา และคุ้มครองพระพุทธศาสนา ได้แก่ การสร้างการมีส่วนร่วมของพุทธศาสนิกชน การปรับปรุงกฎหมายเพื่อรับรองและคุ้มครององค์การทางศาสนาทั้ง ๕ ศาสนา (พุทธ คริสต์ อิสลาม พราหมณ์-ฮินดู และซิกข์) (มส. นร. และ วธ.)

๓.๒) ข้อเสนอปฏิรูปประเทศไทยที่ควรเสนอให้สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณา

ให้มีการสังคายนาในด้านศาสนธรรมหรือหลักคำสอน ด้านศาสนบุคคล หรือนักบวช สาวก ด้านศาสนพิธีหรือพิธีกรรม และด้านศาสนสถานหรือศาสนวัตถุ เพื่อให้คงไว้ซึ่งความศรัทธาและหลักในการปฏิบัติที่ถูกต้อง